

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 17 czerwca 2009 r.

w sprawie pomocy państwa C 21/08 (ex N 864/06), którą Niemcy zamierzają przyznać na rzecz Sovello AG (poprzednio EverQ GmbH)

(notyfikowana jako dokument nr C(2009) 4516)

(Jedynie tekst w języku niemieckim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2009/697/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

24 listopada 2008 r. EverQ GmbH przekształcono w Sovello AG ⁽³⁾.

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

(2) W dniach 16 lutego (D/50671), 26 kwietnia (D/51786), 10 lipca (D/52902) oraz 17 września 2007 r. (D/53704) Komisja zwróciła się z prośbą o przekazanie dodatkowych informacji. Niemcy zaktualizowały zgłoszenie oraz przekazały dodatkowe informacje w dniach: 29 marca (A/32775), 9 maja (A/37024), 28 sierpnia (A/37024), 17 października (A/38528), 9 listopada (A/39223) oraz 12 listopada 2007 r. (A/39287). W dniu 6 grudnia 2007 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli służb Komisji z władzami niemieckimi. W dniu 20 grudnia 2007 r. władze niemieckie potwierdziły na piśmie informacje przekazane w trakcie tego spotkania (A/40543). Dnia 20 lutego 2008 r. Komisja zwróciła się z pytaniem, czy w danym przypadku chodzi o jednostkowy projekt inwestycyjny, a ponadto zwróciła się o zaktualizowane dane rynkowe. Wymagane informacje zostały przekazane Komisji w dniu 19 marca 2008 r. (A/5454).

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag ⁽¹⁾ zgodnie z przywołanymi artykułami i biorąc pod uwagę otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

(1) Powiadomieniem elektronicznym z dnia 20 grudnia 2006 r., zarejestrowanym w Komisji pod tą samą datą (A/40513), zgodnie z obowiązkiem indywidualnego zgłoszenia określonym w Wielosektorowych zasadach ramowych dotyczących pomocy regionalnej na rzecz dużych projektów inwestycyjnych ⁽²⁾ (zwanym dalej „MSF 2002”) Niemcy powiadomiły Komisję, iż zamierzają przyznać pomoc regionalną dla dużego projektu inwestycyjnego na rzecz EverQ GmbH. Dnia

(3) W piśmie z dnia 20 maja 2008 r. (C(2008) 1844 wersja ostateczna) Komisja poinformowała Niemcy o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 traktatu WE.

(4) W piśmie z dnia 15 sierpnia 2008 r., zarejestrowanym w Komisji dnia 18 sierpnia 2008 r. (A/16933), władze niemieckie przedstawiły swoje uwagi.

⁽¹⁾ Dz.U. C 227 z 4.9.2008, s. 19.

⁽²⁾ Dz.U. C 70 z 19.3.2002, s. 8.

⁽³⁾ W celu lepszego zrozumienia decyzji obecna nazwa „Sovello AG” jest stosowana również w odniesieniu do okresu poprzedzającego zmianę nazwy przedsiębiorstwa.

- (5) Decyzja Komisji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego została opublikowana dnia 4 września 2008 r. w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽⁴⁾. Komisja zwróciła się do zainteresowanych stron o zgłaszanie uwag dotyczących przedmiotowej pomocy.
- (6) W piśmie z dnia 30 września 2008 r., zarejestrowanym w Komisji pod tą samą datą (A/20002), Komisja otrzymała uwagi jednej z zainteresowanych stron. Pismem z dnia 7 października 2008 r. (D/53848) Komisja przekazała przedmiotowe uwagi władzom niemieckim. W listach przesłanych pocztą elektroniczną, datowanych na dzień 16 i 24 kwietnia 2009 r. oraz 15 maja 2009 r., zarejestrowanych w Komisji odpowiednio pod tą samą datą (A/8772, A/9822 oraz A/11817), Niemcy przekazały informacje dodatkowe.

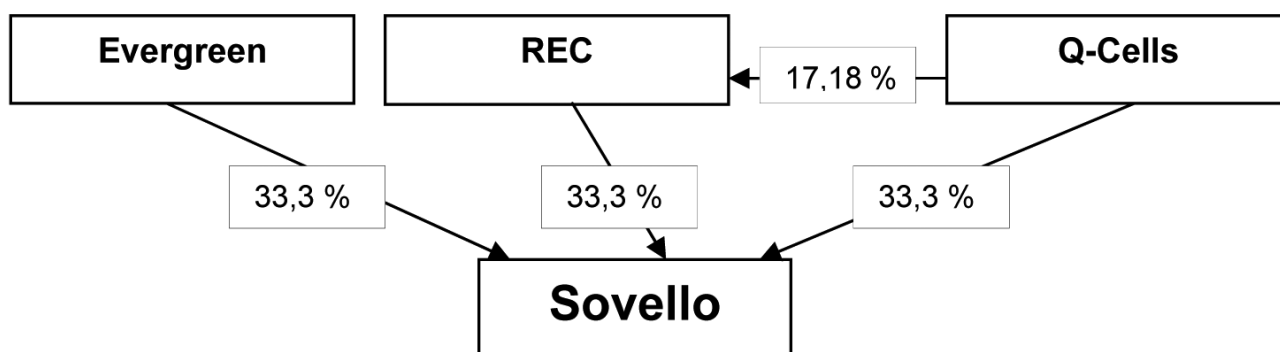
2. SZCZEGÓŁOWY OPIS POMOCY

2.1. Cel środka pomocy

- (7) Pomoc jest przeznaczona na wsparcie rozwoju regionalnego. Miejscem inwestycji jest Teilheim, okręg Bitterfeld w Saksonii-Anhalt w Niemczech, który zgodnie z mapą pomocy regionalnej dla Niemiec na lata 2004–2006 ⁽⁵⁾ stanowi obszar objęty pomocą zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. a) traktatu WE.

2.2. Beneficjent

- (8) Beneficjentem zgłoszonego środka pomocy jest Sovello AG (zwane dalej „Sovello”). Sovello jest spółką joint venture utworzoną w grudniu 2004 r., w której 75,1 % udziałów posiada Evergreen Solar Inc. (Marlboro, MA, USA, zwane dalej „Evergreen”), a 24,9 % udziałów Q-Cells AG (Thalheim, Niemcy, zwane dalej „Q-Cells”). Producent modułów słonecznych Evergreen posiada patent na technologię „String-Ribbon” ⁽⁶⁾, którą udostępnił spółce joint venture na zasadzie licencji. Q-Cells, jeden z największych na świecie producentów ogniw słonecznych, wniósł do spółki swoje kompetencje jako producent tego rodzaju ogniw, a także doświadczenie na rynku energii słonecznej w Niemczech.
- (9) W listopadzie 2005 r. do spółki joint venture dołączyło przedsiębiorstwo Renewable Energy Corporation ASA (Norwegia, zwane dalej „REC”), przejmując 15 % udziałów. Udziały Evergreen oraz Q-Cell zmniejszyły się odpowiednio do 64 % i 21 %. REC jest jednym z największych na świecie producentów materiałów krzemowych dla przemysłu fotowoltaicznego, a jego spółki zależne zajmują się również produkcją płytek, ogniw i modułów słonecznych.
- (10) Od dnia 19 grudnia 2006 r. (czyli od daty zgłoszenia pomocy) przedsiębiorstwa Evergreen, Q-Cells oraz REC posiadają po 33 % udziałów w Sovello.
- (11) Poniższy diagram ilustruje obecną strukturę własnościową spółki Sovello:

⁽⁴⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁵⁾ Pomoc państwa N 641/02 – Niemcy – Niemiecka krajowa mapa pomocy regionalnej na lata 2004–2006.

⁽⁶⁾ W przypadku technologii „String-Ribbon” chodzi o proces ciągły, w ramach którego ze szpuli odwijane są długie przewody, które są następnie wprowadzane do płynnego krzemu, wskutek czego z kąpeli wyjmuje się długie taśmy krzemu („Ribbon”). Taśmy cięte są na odcinki równej długości, a następnie przecinane na mniejsze części (płytki krzemowe). Płytki są następnie czyszczone, a w wyniku kolejnych etapów produkcji (dyfuzja POCl_3 , trawienie na mokro, powleczenie warstwą antyodbiciową, metalizacja i kondycjonowanie) uzyskuje się z nich ogniwa słoneczne. Na ostatnim etapie produkcji z ogniw składa się moduły słoneczne (panele).

2.3. Projekt inwestycyjny

- (12) Niemcy zamierzają przyznać na rzecz Sovello pomoc inwestycyjną przeznaczoną na budowę nowego zakładu (Sovello2), w którym będą produkowane moduły słoneczne.
- (13) Sovello posiada już swój zakład Sovello1, zlokalizowany w Thalheim⁽⁷⁾, w którym w kwietniu 2006 r. rozpoczęto produkcję modułów słonecznych. W momencie zgłoszenia planowano, że do końca 2007 r. zakład będzie dysponował mocą szczytową na poziomie 30 MWp⁽⁸⁾. Niemcy twierdzą, że przedmiotowy zakład produkcyjny miał charakter projektu pilotażowego, w ramach którego zamierzano udowodnić możliwość zastosowania technologii „String-Ribbon” Evergreen w połączeniu z technologią produkcyjną Q-Cells w produkcji przemysłowej.
- (14) Zgłoszona pomoc dotyczy nowego projektu inwestycyjnego, Sovello2, którego celem jest umożliwienie budowy nowego zakładu do seryjnej produkcji modułów słonecznych w oparciu o zatwierdzoną technologię String-Ribbon na terenie sąsiadującym z działką, na której znajduje się zakład produkcyjny Sovello1 w Thalheim. Prace budowlane na terenie Sovello2 rozpoczęto w lipcu 2006 r., a zakończono w czerwcu 2008 r. Sovello2 miało osiągnąć pełne nominalne moce produkcyjne na poziomie 60 MWp w 2009 r.⁽⁹⁾
- (15) W momencie zgłoszenia spodziewano się, że utworzenie Sovello2 przyczyni się do stworzenia 390 bezpośrednich oraz co najmniej 700 pośrednich miejsc pracy w regionie.
- (16) Przedstawiony poniżej harmonogram ilustruje różne fazy obu projektów:

Etap	Sovello1	Sovello2
Decyzja inwestycyjna	14.1.2005 (data zawarcia umowy ramowej spółki joint venture)	Koniec czerwca 2006 (według danych władz niemieckich)
Wniosek o przyznanie pomocy	27.12.2004 (dotyczący dotacji w ramach programu wspólnotowego)	20.2.2006 (dotyczący dotacji w ramach programu wspólnotowego)
Data przyznania pomocy	21.4.2005 (zakres wsparcia przewidziany w ramach programu wspólnotowego)	15.12.2006 (zakres wsparcia przewidziany w ramach programu wspólnotowego, z zastrzeżeniem uzyskania zgody Komisji)
Umowa sprzedaży gruntu	27.6.2005	30.6.2006
Rozpoczęcie prac	2005	lipiec 2006 r.
Zgłoszenie	1.9.2005 ⁽¹⁰⁾	20.12.2006
Planowany okres realizacji inwestycji	1.1.2005–31.12.2007	24.7.2006–30.6.2008
Rozpoczęcie produkcji	luty 2006 r.	drugi kwartał 2007 r.
Osiągnięcie pełnej mocy produkcyjnej	koniec czerwca 2006 r. (30 MWp)	koniec 2007 r. (60 MWp)
Zgoda Komisji	7.6.2006 (premia dla MŚP)	

(7) Sovello uzyskało już regionalną pomoc inwestycyjną dla swojego pierwszego zakładu w Thalheim, która w ramach systemu programu wspólnotowego zgodnie z art. 4 ust. 3 lit. b) rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 33) obejmowała również premię dla MŚP w wysokości 15 %. Komisja w swojej decyzji N 426/05 z dnia 7 czerwca 2006 r. (Dz.U. C 270 z 7.11.2006, s. 2) uznała, że Sovello w momencie zgłoszenia należało do MŚP.

(8) Jeden megawat mocy szczytowej (MWp) jest równy 1 000 000 watów mocy szczytowej (Wp). Wat mocy szczytowej stanowi miarę możliwości (mocy nominalnej) ogniw i modułów słonecznych. Wat mocy szczytowej jest stosowanym powszechnie w przemyśle fotowoltaicznym kryterium porównawczym możliwości technicznych modułów słonecznych i określa moc nominalną modułów w standardowych warunkach testowych.

(9) Początkowo (jak wynika z umowy ramowej spółki joint venture, zawartej pomiędzy Evergreen i Q-Cells w styczniu 2005 r.), na położonych w Niemczech gruntach należących do przedsiębiorstwa planowano o wiele większą inwestycję o dodatkowej mocy 90 MWp bądź też [...] (*) (**) Dane objęte tajemnicą zawodową.) MWp (zgodnie z informacjami przekazanymi ze zgłoszeniem rozszerzonego projektu w marcu 2007 r.), która miała zostać zrealizowana w [...] etapach ([...]). Władze niemieckie usunęły ze zgłoszenia ostatnie dwa etapy, [...]. Na podstawie sprawozdań rocznych, przygotowanych przez partnerów spółki joint-venture, Komisja stwierdza, że w 2008 r. Sovello osiągnęło łączną moc produkcyjną na poziomie 85 MWp.

(10) Zob. przypis 7.

2.4. Podstawa prawna

- (17) Pomoc przyznaje się na podstawie następujących istniejących programów pomocy: „Poprawa regionalnej struktury gospodarczej” (pomoc państwa N 642/02 ⁽¹¹⁾), zwana dalej „systemem programu wspólnotowego”), „ustawa o dotacjach inwestycyjnych z 2005 r.” (pomoc państwa nr 142a/04 ⁽¹²⁾) oraz akt prawny ją zastępujący „ustawa o dotacjach inwestycyjnych z 2007 r.” (pomoc państwa 357a/06 ⁽¹³⁾).

2.5. Koszty inwestycji

- (18) Zgodnie ze zaktualizowanymi informacjami przekazanymi przez Niemcy w dniach 16 i 24 kwietnia 2009 r. łączne koszty inwestycji (wartość nominalna) wynoszą w przypadku Sovello 2 118 418 780 EUR (wartość bieżąca wynosi 114 882 310 EUR ⁽¹⁴⁾) i w całości kwalifikują się do pomocy regionalnej. W tabeli I przedstawiono zestawienie łącznych kosztów inwestycyjnych dla zgłoszonego projektu:

Tabela I

Zestawienie kosztów realizacji projektu

(w EUR)

2006	2007	2008	Łącznie (wartość nominalna)	Łącznie (wartość bieżąca – 31.12.2006)
[...]	[...]	[...]	118 418 780	114 882 310

2.6. Finansowanie projektu

- (19) Zgodnie ze zaktualizowanymi informacjami, przekazanymi przez Niemcy w dniach 16 i 24 kwietnia 2009 r., Sovello przeznaczyło na sfinansowanie projektu kwotę 87 313 015 EUR pochodzącą ze środków własnych oraz zaciągniętych pożyczek bankowych (nieobjętych gwarancją państwa) oraz wykorzystało środki pomocowe w wysokości 31 105 765 EUR. W związku z tym wkład własny Sovello odpowiada co najmniej 25 % całości kosztów kwalifikowalnych.

2.7. Stosowana maksymalna intensywność pomocy regionalnej

- (20) Thalheim (okręg Bitterfeld, miasto Dessau, kraj związkowy Saksonia-Anhalt) leży na obszarze kwalifikującym się do objęcia pomocą w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. a) traktatu WE. Zgodnie z wytycznymi w sprawie krajowej pomocy regionalnej ⁽¹⁵⁾ (zwanymi dalej „wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.”), a także obowiązującą w momencie zgłoszenia niemiecką krajową mapą pomocy regionalnej na lata 2004–2006 ⁽¹⁶⁾, dopuszczalna intensywność pomocy przyznawanej dużym przedsiębiorstwom na przedmiotowym obszarze wynosi 35 % ekwiwalentu dotacji brutto (zwanego dalej „EDB”).

2.8. Wysokość i intensywność pomocy

- (21) W odniesieniu do możliwości zastosowania premii za spójność w oparciu o pkt 25 MSF 2002 władze niemieckie zgłosiły dwie różne wysokości oraz intensywności pomocy. Pkt 25 MSF stanowi, co następuje: „Maksymalna dopuszczalna intensywność pomocy [...] może zostać zwiększona poprzez pomnożenie przez współczynnik 1,15, jeżeli projekt pomocy jest współfinansowany jako »główny projekt« w rozumieniu art. 25 rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 [...]”. W obszarze kwalifikującym się do objęcia pomocą w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. a) traktatu WE współfinansowanie ze środków wspólnotowych musi jednak obejmować co najmniej 25 % całkowitych wydatków publicznych, a intensywność pomocy, wynikająca z premii za spójność, nie może być wyższa niż 75 % stosowanej maksymalnej intensywności pomocy regionalnej (pkt 25 i 26 MSF 2002).
- (22) Pierwsza zgłoszona przez władze niemieckie intensywność pomocy wynosiła 22,46 % EDB (co odpowiada pomocy w wysokości 30,526 mln EUR). W tym przypadku chodzi jednak o maksymalną intensywność pomocy bez premii za spójność, obliczoną w oparciu o zgłoszone pierwotnie koszty kwalifikowalne o wartości bieżącej 135,934 mln EUR, w odniesieniu do których zastosowano mechanizm zmniejszenia intensywności pomocy przewidziany w pkt 21 MSF 2002. Ponadto w obliczeniach tych uwzględniono maksymalną dopuszczalną intensywność pomocy na poziomie 35 % EDB.

⁽¹¹⁾ Decyzja Komisji z dnia 1 października 2003 r. (Dz.U. C 284 z 27.11.2003, s. 2).

⁽¹²⁾ Decyzja Komisji z dnia 19 stycznia 2005 r. (Dz.U. C 235 z 23.9.2005, s. 3).

⁽¹³⁾ Decyzja Komisji z dnia 6 grudnia 2006 r. (Dz.U. C 23 z 1.2.2007, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Obliczenia na podstawie obowiązującej w Niemczech w momencie zgłoszenia bazowej stopy referencyjnej, wynoszącej 4,36 %.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 74 z 10.3.1998, s. 9.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 186 z 6.8.2003.

- (23) W przypadku zastosowania premii za spójność (zwanej dalej „pomocą z premią za spójność”) maksymalna wysokość pomocy przy kosztach kwalifikowalnych na poziomie 135,934 mln EUR wynosi 35,105 mln EUR (wartość bieżąca; odpowiada to intensywności pomocy na poziomie 25,83 % EDB). Powyższa intensywność pomocy została ustalona w oparciu o pkt 25 MSF 2002.
- (24) Druga intensywność pomocy, którą Niemcy zgłosiły w przypadku zastosowania premii za spójność, została ustalona w oparciu o wszystkie kwalifikowalne koszty inwestycyjne i wyniosła 23,83 % EDB (co odpowiada pomocy w wysokości 35,336 mln EUR (w wartości nominalnej), względnie 32,397 mln EUR (wartość bieżąca)).
- (25) W dniach 16 i 24 kwietnia 2009 r. Niemcy przekazały zaktualizowane informacje i poinformowały Komisję, że łączną wysokość kwalifikowalnych kosztów inwestycyjnych dla Sovello2 ustalono ostatecznie na kwotę 118 418 780 EUR (wartość bieżąca 114 882 310), a wysokość pomocy dla Sovello2 wyniesie w przypadku zastosowania premii za spójność (w wartości nominalnej) 31 105 765 EUR (wartość bieżąca 27 367 723 EUR), co odpowiada intensywności pomocy na poziomie 23,8224 % EDB. Ponadto władze niemieckie wyjaśniły, że pomoc ma zostać przyznana w 2009 r. w formie bezpośredniej dotacji w wysokości 17 220 066 EUR oraz dotacji inwestycyjnej w wysokości 13 885 699 EUR.
- (26) Władze niemieckie złożyły wniosek dotyczący głównego projektu, aby w ramach programu operacyjnego „Sachsen-Anhalt” uzyskać współfinansowanie ze środków EFRR (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) w wysokości (nominalnej) 9,118 mln EUR⁽¹⁷⁾. Jeżeli Komisja odrzuciłaby wniosek, powołując się na obowiązujące w odniesieniu do głównych projektów przepisy rozporządzenia (WE) nr 1260/1999, a także ogólne przepisy dotyczące funduszy strukturalnych⁽¹⁸⁾, nie zostałyby wówczas spełnione warunki do przyznania premii za spójność. W takim przypadku dotacja, a tym samym również przewidziana w zgłoszeniu łączna wysokość pomocy, zostają zmniejszone. Ma to na celu uniknięcie przekroczenia pułapów, wyrażonych w EDB i stosowanych w przypadku nieprzyznania premii.
- (27) Zgodnie z częścią IX.2. lit. m) decyzji w sprawie przyznania wsparcia ze środków programu wspólnotowego⁽¹⁹⁾ przyznanie zachęt inwestycyjnych jest uzależnione od wydania przez Komisję zgody na przyznanie pomocy.
- (28) W zgłoszeniu podano, że zgłoszona pomoc na rzecz projektu nie kumuluje się z innymi lokalnymi, regionalnymi, krajowymi lub wspólnotowymi programami mającymi na celu pokrycie tych samych kwalifikowalnych kosztów.
- (29) Niemcy zapewniły, że beneficjent wystąpił z wnioskiem o przyznanie pomocy jeszcze przed rozpoczęciem prac

nad projektem. Zgodnie z decyzją o przyznaniu dotacji wniosek o przyznanie pomocy został złożony w dniu 20 lutego 2006 r., a realizację projektu rozpoczęto dopiero w lipcu 2006 r.

- (30) Ponadto Niemcy potwierdziły, że maksymalna intensywność oraz wysokość pomocy, na której udzielenie wydano zgodę w treści przedmiotowej decyzji, nie zostanie przekroczona również w przypadku, gdy wysokość kwalifikowalnych kosztów będzie mniejsza lub też większa, niż początkowo zakładano.

2.9. Ogólne zobowiązania

- (31) W części IX.2 lit. f) decyzji o przyznaniu dotacji, dotyczącej przyznania dotacji bezpośredniej, a także w niemieckich podstawach prawnych odnoszących się do istniejących programów pomocowych określono, że beneficjent zobowiązany jest do utrzymania inwestycji w danej lokalizacji co najmniej przez okres pięciu lat.
- (32) Niemcy dołączyły do zgłoszenia kopię decyzji o przyznaniu dotacji. Ponadto Niemcy zapewniły Komisję, że:
- co pięć lat, począwszy od zatwierdzenia pomocy przez Komisję, będą przedkładały okresowe sprawozdanie (zawierające informacje dotyczące wypłacanych kwot pomocy, wykonania umowy o przyznaniu dotacji oraz informacje o innych projektach inwestycyjnych inicjowanych w tym samym zakładzie/miejscu produkcji),
 - w terminie sześciu miesięcy od wypłacenia ostatniej transzy pomocy, na podstawie zgłoszonego harmonogramu płatności, przedłożą szczegółowe sprawozdanie końcowe.

3. PRZYCZYNY WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (33) W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja wyraziła swoje wątpliwości w odniesieniu do następujących kwestii:
- (34) Zgodnie z pkt 49 MSF 2002 projekt inwestycyjny nie może zostać sztucznie podzielony na podprojekty, aby ominąć postanowienia MSF 2002. W związku z powyższym przyjmuje się, że projekt inwestycyjny obejmuje wszystkie trwałe inwestycje w zakładzie produkcyjnym w okresie trzech lat. Zakład produkcyjny w rozumieniu cytowanego przepisu oznacza „niepodzielny z ekonomicznego punktu widzenia szereg składników majątku trwałego wypełniających precyzyjnie określoną funkcję techniczną, powiązanych fizycznie lub funkcjonalnie, które mają jasno określone cele, takie jak wytwarzanie określonego produktu”. Państwa członkowskie mogą być skłonne do zgłoszenia dwóch projektów indywidualnych zamiast jednostkowego projektu inwestycyjnego, aby po zastosowaniu automatycznego mechanizmu zmniejszenia intensywności pomocy przewidzianego w pkt 21 MSF 2002 uzyskać wyższą maksymalną intensywność pomocy⁽²⁰⁾.

⁽¹⁷⁾ Wniosek z dnia 8 maja 2007 r.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 161 z 26.6.1999, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Decyzja o przyznaniu dotacji z dnia 15 grudnia 2006 r., zmieniona dnia 29 stycznia 2009 r.

⁽²⁰⁾ Państwo członkowskie może skorzystać dwukrotnie z pełnej, maksymalnej stawki pomocy w odniesieniu do pierwszych 50 mln EUR kosztów projektu (wykorzystanie mechanizmu obniżenia stosowanej maksymalnej stawki pomocy nie jest konieczne), a także dwukrotnie z połowy przedmiotowej stawki maksymalnej w odniesieniu do kolejnych 50 mln EUR. W odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych na poziomie 100 mln EUR maksymalna wysokość pomocy regionalnej zostałaby natomiast ograniczona do poziomu 34 %.

- (35) Z uwagi na fakt, iż pomiędzy rozpoczęciem prac nad projektem Sovello1 (2005) a projektem Sovello2 (lipiec 2006 r.) nie upłynęły trzy lata, Komisja uznałaby – jak miało to miejsce w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego – że oba projekty tworzą łącznie jednostkowy projekt inwestycyjny, chyba że spełnione zostałyby kryteria określone w pkt 49 MSF 2002.
- (36) W związku z powyższym Komisja przyjęła do wiadomości, że Evergreen posiada zakład pilotażowy w Marlboro, w którym przedsiębiorstwo realizuje działalność badawczo-rozwojową (zwaną dalej: B+R), a także przeprowadza testy pilotażowej linii produkcyjnej, w ramach której wykorzystywana byłaby technologia „String-Ribbon”. Komisja stwierdziła natomiast, że Sovello1 jest znacznie bliższe rynku, ponieważ produkcję rozpoczęto w kwietniu 2006 r., a wszystkie moduły wyprodukowane w kwietniu, maju i czerwcu 2006 r. zostały natychmiast sprzedane. Komisja doszła zatem do wstępnego wniosku, że Sovello1 – co oczywiste – nie zostało przede wszystkim utworzone po to, aby udowodnić techniczne i technologiczne możliwości produkcji modułów słonecznych w oparciu o technologię „String-Ribbon”, ale raczej po to, aby dokonać oceny możliwości gospodarczych oraz potencjału przemysłowego procedur technologicznych i produkcyjnych stosowanych przez partnera w spółce joint-venture, co miało na celu wykorzystanie spodziewanego szybkiego rozwoju rynku w Niemczech.
- (37) Komisja stwierdziła ponadto, że zakres pierwszej inwestycji Sovello1 (moce produkcyjne na poziomie 30 MWp) nie może zostać uznany za niewielki. Ponadto zdaniem Komisji porównanie mocy produkcyjnej Sovello2 (60 MWp) z mocą produkcyjną Sovello1 wyraźnie wskazuje, iż nie można mówić w tym ostatnim przypadku o „produkcji seryjnej”. Jeżeli chodzi o koszty związane z realizacją Sovello2, to mnożnik wynosi jedynie 2, podczas gdy w przypadku dużego projektu inwestycyjnego Qimonda wartość mnożnika wynosiła 13. W sprawie Qimonda Komisja doszła do wniosku, że zgłoszony projekt łącznie z wcześniejszym projektem pilotażowym nie tworzył jednostkowego projektu inwestycyjnego (decyzja Komisji z dnia 30 stycznia 2008 r.⁽²¹⁾, zwana dalej „decyzją w sprawie Qimonda”).
- (38) Wobec wyroku Sądu w sprawie T-184/97⁽²²⁾, a także definicji pojęć „badania przemysłowe”, „eksperymentalne prace rozwojowe” oraz „innowacja w procesie”, zawartych we wspólnotowych zasadach ramowych dotyczących pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną⁽²³⁾ (zwanymi dalej „zasadami ramowymi B+R+I”) Komisja wyraziła poważne wątpliwości, czy Sovello1 może zostać uznane za projekt pilotażowy, a tym samym, czy Sovello2 może zostać uznane za projekt o odrębnym charakterze.
- (39) Komisja stoi na stanowisku, że Sovello1, gdyby nie mogło zostać uznane za projekt pilotażowy (na

podstawie łącznej oceny kryteriów wymienionych w pkt 49 MSF 2002), mogłoby zostać uznane wraz z Sovello2 za jednostkowy projekt inwestycyjny. Uwzględniając fakt, iż prace nad utworzeniem drugiego zakładu produkcyjnego rozpoczęły się w ciągu trzech miesięcy od daty uruchomienia w pierwszym zakładzie produkcji przeznaczonej na sprzedaż, Komisja uznała, iż pomimo argumentów przedstawionych przez Niemcy, dotyczących fizycznego oddzielenia obu zakładów produkcyjnych i braku pomiędzy nimi funkcjonalnego powiązania, chodzi w istocie o jedno przedsiębiorstwo posiadające dwa zakłady produkcyjne zlokalizowane na sąsiednich działkach oraz produkujące ten sam produkt w oparciu o tę samą technologię.

- (40) Z treści pierwotnej umowy spółki joint-venture Komisja wnioskuje, że wspólnicy planowali o wiele większą inwestycję niż Sovello1, która miała zostać zrealizowana w kilku etapach. Ponadto zdaniem Komisji nie jest jasne, czy dodatkowe koszty związane z realizacją osobnego projektu w miejsce zintegrowanego zakładu są wyższe niż dodatkowa kwota pomocy, która zostałaby przyznana w przypadku, gdyby oba projekty nie były uznane za jednostkowy projekt inwestycyjny (mechanizm zmniejszenia intensywności pomocy przewidziany w pkt 21 MSF 2002 nie byłby w związku z tym stosowany łącznie w odniesieniu do obu projektów).
- (41) Uwzględniając wcześniejsze rozważania, Komisja wyraziła wątpliwość, czy, oraz ewentualnie w jakim zakresie, zgłoszona pomoc jest niezbędna do stworzenia zachęty inwestycyjnej, a także czy może ona zostać uznana za zgodną z MSF 2002 oraz ze wspólnym rynkiem.

4. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (42) Po opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego do Komisji wpłynęły uwagi jednej z zainteresowanych stron. Stanowisko Europejskiego Związku Przemysłu Fotowoltaicznego⁽²⁴⁾ (European Photovoltaic Industry Association, EPIA) można streścić w następujący sposób:

4.1. Energetyka słoneczna – szybko rozwijający się rynek

- (43) Z informacji przedstawionych przez EPIA wynika, że rynek energetyki słonecznej w dalszym ciągu rozwija się bardzo szybko. Jest to efektem wzrostu światowego popytu na produkty fotowoltaiczne, a także dynamicznego rozwoju w zakresie technologii oraz wysokiego stopnia innowacyjności. Kluczowym czynnikiem decydującym o powodzeniu innowacji na poziomie przemysłowym jest szybkość. Poprawienie w krótkim czasie konkurencyjności energetyki słonecznej możliwe będzie tylko wówczas, gdy obniżone zostaną koszty wytworzenia prądu z energii słonecznej. W przypadku wytworzenia prądu z energii słonecznej ogromną rolę odgrywają natomiast koszty zakupu systemów solarnych. Koszty produkcji systemów solarnych są z kolei uzależnione od zastosowanej technologii oraz kosztów surowców i materiałów.

⁽²¹⁾ Decyzja Komisji w sprawie N 872/06 – Pomoc indywidualna dla Qimonda (Dz.U. C 170 z 5.7.2008, s. 2).

⁽²²⁾ Sprawa T-184/97, BP przeciwko Komisji, Rec. 1997, s. II-3145. W sprawie tej Sąd Pierwszej Instancji uznał, że program służący demonstracji ekonomicznych i przemysłowych możliwości realizacji określonej kategorii produktów nie może zostać uznany za projekt pilotażowy, mający na celu rozwój technologiczny produktów.

⁽²³⁾ Dz.U. C 323 z 30.12.2006, s. 1.

⁽²⁴⁾ EPIA reprezentuje prawie 200 członków z całego sektora energii słonecznej, pochodzących z ponad 20 krajów Europy (tym samym działalność związku obejmuje cały łańcuch wartości w przemyśle fotowoltaicznym, od wykorzystania krzemu i produkcji ogniw oraz modułów aż do opracowania systemów słonecznych). Beneficjent pomocy jest członkiem EPIA.

- (44) Zdaniem EPIA dowodem szczególnego znaczenia technologii i innowacji w energetyce słonecznej jest przede wszystkim wzrost liczby wspólnych działań pomiędzy przedsiębiorstwami lub placówkami zajmującymi się badaniem i rozwojem, a także stały wzrost liczby nowych przedsiębiorstw w sektorze.

4.2. Projekty pilotażowe w energetyce słonecznej

- (45) Według informacji EPIA innowacje i nowe technologie w energetyce słonecznej są opracowywane i realizowane w oparciu o kryteria ekonomiczne. W celu ograniczenia ryzyka gospodarczego po stronie inwestora oraz sprawdzenia na podstawie określonych kryteriów możliwości technologicznych lub ekonomicznych zastosowania danej innowacji, badania i rozwój w tej dziedzinie, a także sam proces wdrażania innowacji na płaszczyźnie przemysłu, przeprowadza się w kilku etapach. W związku z tym projekty pilotażowe stanowią doskonałą okazję do wypróbowania rozwiązań określonych problemów dotyczących innowacji, w warunkach konkretnych celów, ograniczonych zasobów oraz przewidywalnych zagrożeń technicznych lub gospodarczych. Projekty pilotażowe są realizowane również w ramach innowacji dotyczących produktu lub procesu w przypadku stosowania sprawdzonych już technologii. Zwiększenie mocy produkcyjnych jest bowiem dopiero wówczas opłacalne ekonomicznie, jeżeli pilotażowy proces dotyczący produktu wykazał, że możliwa jest realizacja produkcji seryjnej. W takim przypadku czynnikiem decydującym o sukcesie jest szybkie zwiększenie mocy produkcyjnych. Dlatego właśnie nowe moce produkcyjne tworzone są często bezpośrednio po zakończeniu udanego projektu pilotażowego.

4.3. Technologia „String-Ribbon” nie była jeszcze testowana w warunkach przemysłowych

- (46) Jak wynika z informacji przedstawionych przez EPIA, w przypadku technologii „String-Ribbon” stosowanej przez Sovello chodzi o proces ciągły, mający na celu uzyskanie włókien krzemowych służących do produkcji płytek krystalicznych. W porównaniu z tradycyjnymi technologiami, w ramach których materiał jest cięty w celu uzyskania płytek krystalicznych, proces ten wymaga zastosowania mniejszych ilości krzemu, co pozwala znacznie ograniczyć koszty. Technologia „String-Ribbon”, stosowana do produkcji płytek, nie była testowana w warunkach przemysłowych przed utworzeniem zakładu Sovello1. Ponadto żadne przedsiębiorstwo na świecie nie potrafiło z płytek wyprodukowanych w oparciu o technologię „String-Ribbon” wytworzyć ogniw oraz modułów słonecznych. Poprzez technologię „String-Ribbon” Sovello obejmuje cały łańcuch wartości, od płytek, poprzez ogniwa, na modułach skończywszy. Tego rodzaju integracja wzdłuż łańcucha wartości, innowacyjna z technologicznego punktu widzenia, musiała zostać sprawdzona w warunkach przemysłowych.

5. UWAGI STRONY NIEMIECKIEJ

- (47) Władze niemieckie przekazały kolejne informacje, które miały rozwiać wątpliwości Komisji w kwestii, czy obie inwestycje Sovello1 oraz Sovello2 stanowią łącznie jednostkowy projekt inwestycyjny w rozumieniu pkt 49

MSF 2002. Niemcy stoją na stanowisku, że Sovello1 jest projektem pilotażowym i zgodnie z decyzją w sprawie Qimonda powinien zostać uznany za samodzielny projekt inwestycyjny. Powyższe stanowisko opiera się na następującej argumentacji:

5.1. Sovello1 jest projektem pilotażowym

- (48) Niemcy utrzymują, że inwestycja Sovello1 musi zostać uznana za projekt pilotażowy. Niemcy powołują się przy tym na definicję OECD⁽²⁵⁾, zgodnie z którą budowa i eksploatacja zakładu pilotażowego jest uznawana za element B+R, jeżeli główny cel tego przedsięwzięcia polega na uzyskaniu doświadczeń oraz zebraniu danych technicznych i innych informacji. Zgodnie z definicją OECD projekt pilotażowy jest realizowany nie tylko po to, aby sprawdzić techniczne możliwości zastosowania nowej technologii, ale również w celu dokonania oceny efektywności przedsiębiorstwa, efektywności kosztowej i optymalizacji technicznej jeszcze przed rozpoczęciem seryjnej produkcji. W związku z tym, zdaniem Niemiec, zakończona powodzeniem realizacja projektu pilotażowego stanowi warunek *sine quo non* dla uruchomienia produkcji seryjnej.
- (49) Niemcy stoją na stanowisku, iż inwestycja Sovello1, ze względu na zrealizowane innowacje odnoszące się do produktów i procesów, wpisuje się w pojęcia „badania przemysłowe” oraz „innowacja w obrębie procesu” zawarte w programie ramowym B+R+I. Zdaniem władz niemieckich fakt, iż beneficjent od samego początku zamierzał wykorzystywać w celach handlowych produkty wytworzone w Sovello1, nie może być najważniejszym czynnikiem uwzględnianym przy podejmowaniu decyzji o uznaniu inwestycji za jednostkowy projekt inwestycyjny, ponieważ w decyzji w sprawie Qimonda Komisja nie powołała się na ten aspekt. Władze niemieckie wyjaśniają, że cel oraz koncepcja projektu pilotażowego Qimonda nie różnią się od inwestycji Sovello1.
- (50) Niemcy twierdzą, że projekt Sovello1 w sposób wyraźny spełnia wyżej wymienione przesłanki. Sovello zostało utworzone w styczniu 2005 r. przez partnerów w spółce joint-venture – firmę Q-Cells oraz Evergreen, aby udowodnić możliwość zastosowania technologii „String-Ribbon” firmy Evergreen w połączeniu z technologią produkcyjną Q-Cells (produkcja ogniw słonecznych oraz *know-how* w zakresie instalacji oraz procesów produkcyjnych).
- (51) Władze niemieckie utrzymują, że wyrok Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-184/97 nie stanowi przeszkody w uznaniu Sovello1 za projekt pilotażowy oraz że wyrok ten nie ma w tym przypadku żadnego znaczenia, ponieważ nie zawiera stwierdzeń odnoszących się do kwestii jednostkowego projektu inwestycyjnego.
- (52) Niemcy twierdzą, że Sovello1 jest pierwszym na świecie zautomatyzowanym i całkowicie zintegrowanym zakładem produkującym moduły słoneczne w oparciu o technologię „String-Ribbon”.

⁽²⁵⁾ *Main definitions and conventions for the measurement of research and experimental development – A summary of the Frascati manual 1993*; OECD, Paris 1994, par. 117-118.

- (53) Władze niemieckie potwierdzają, że Evergreen posiada zakład pilotażowy w Marlboro, w którym przedsiębiorstwo prowadzi działania B+R oraz przeprowadza testy pilotażowej linii produkcyjnej na potrzeby zastosowania technologii „String-Ribbon”. W Sovello1 nie zamierzano zatem sprawdzać, czy istnieje możliwość produkcji modułów słonecznych w oparciu o technologię „String-Ribbon”; firma Evergreen wykazała to już w procesie laboratoryjnym w Marlboro. Poszukiwano raczej odpowiedzi na pytanie, czy przemysłowa produkcja seryjna jest możliwa do realizacji z technologicznego (i ekonomicznego) punktu widzenia. Niemcy wyjaśniają, że w Marlboro produkcja przemysłowa nigdy nie miała miejsca. Dotyczy to zarówno płytek, jak i ogniw oraz modułów. W Sovello1 produkowano zdaniami Niemiec moduły typu „Spruce Line”, w Marlboro natomiast moduły typu „Cedar Line”. Oba typy modułów różnią się przede wszystkim sposobem produkcji. Podczas gdy typ „Cedar Line” wytwarzany jest ręcznie, procesy produkcyjne w Sovello są w przeważającej części zautomatyzowane.
- (54) Zakład produkcyjny w Marlboro osiągnął moc produkcyjną na poziomie 15 MWp dopiero w 2004 r., co było efektem zainstalowania nowych pieców do wytapiania płytek. W opinii Niemiec nie oznacza to, że istniały tam przemysłowe technologie produkcyjne dla ogniw lub modułów, wytworzonych w oparciu o technologię „String-Ribbon”, lub też iż została zrealizowana określona produkcja w oparciu o kryteria przemysłowe. Ponadto, jak przedstawiono powyżej, w Marlboro produkowano inny typ modułów niż w Sovello1. Ponadto władze niemieckie zwracają uwagę na fakt, iż w sektorze energetyki słonecznej realizuje się projekty pilotażowe, w ramach których moce produkcyjne zakładu kształtują się na poziomie 10–30 MWp. Zdaniami Niemiec fakt, że w przypadku Sovello wartość ta osiągnęła górny pułap, nie oznacza wcale, że nie był to projekt pilotażowy. Moce produkcyjne Sovello1 (30 MWp) wynikają z mocy [...] (26) opracowanego na potrzeby tego zakładu.
- (55) Ponadto Niemcy twierdzą, że przy obecnym stanie wiedzy zastosowanie technologii „String-Ribbon” w zakładach produkcyjnych pozwala na osiągnięcie mocy produkcyjnych na poziomie 75–80 MWp. W związku z tym żaden inwestor nie utworzyłby dużego zakładu produkcyjnego w oparciu o nową, zupełnie niesprawdzoną technologię.
- (56) Władze niemieckie twierdzą, że w momencie realizacji inwestycji Sovello1 nie istniały żadne normy dotyczące technicznej konceptualizacji sprzętu i urządzeń, które byłyby istotne w kontekście seryjnej produkcji modułów w oparciu o innowacyjną technologię „String Ribbon”. Ponieważ w odniesieniu do Sovello obowiązywały specjalne, wyższe cele produkcyjne, niż to miało miejsce w przypadku zakładu w Marlboro (wydajność na poziomie co najmniej [...], stabilny poziom sprawności ogniw, wynoszący [...] oraz zwiększenie sprawności o [...]), nie istnieje zdaniem władz niemieckich ani możliwość „skopiowania” produkcji laboratoryjnej, która
- miała miejsce w zakładzie w Marlboro, ani też zastosowanie tradycyjnych metod produkcyjnych firmy Q-Cells (27). Niemcy przytaczają liczne przykłady na poparcie swojego stanowiska.
- (57) Ponadto władze niemieckie twierdzą, że krótka faza testów, szybki sukces i wykorzystanie produktów w celach handlowych nie stoją na przeszkodzie w uznaniu Sovello1 za projekt pilotażowy. Również „produkcja pilotażowa” zakładu w Marlboro została sprzedana. Powyższe jest wynikiem wysokiego popytu na produkty wykorzystujące energię słoneczną. Cena modułów odznaczających się niską wydajnością oraz sprawnością była niższa. Jeżeli nie udało się uzyskać w sposób trwały rzeczywistych wartości wydajności oraz sprawności produktów, projekt pilotażowy Sovello1 zakończyłby się niepowodzeniem. Również w takim przypadku wyprodukowane moduły zostałyby sprzedane, choćby po to, aby ograniczyć powstałe straty.
- (58) Niemcy wyjaśniają, że pomiędzy rozpoczęciem produkcji w Sovello1 a rozpoczęciem prac nad Sovello2 upłynęło pięć miesięcy (a nie trzy miesiące, jak stwierdziła Komisja w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego).
- (59) Władze niemieckie stoją na stanowisku, że faza testów w zakładzie pilotażowym Sovello1 była tak krótka, ponieważ praktykowane zwykle we wszystkich branżach rozdzielanie fazy inwestycji od fazy eksploatacji (zatrudnienie wykwalifikowanego personelu, ścisła współpraca z producentami sprzętu, wczesne zawarcie umów na dostawę materiałów produkcyjnych i części zamiennych, fizyczne oddzielenie produkcji ogniw od produkcji modułów) nie miało w tym przypadku miejsca, a także dlatego, iż całość projektu została bardzo dobrze zaplanowana.

5.2. Projekty inwestycyjne Sovello1 oraz Sovello2 to projekty odrębne

- (60) Zdaniami Niemiec wszystkie kryteria wymienione w pkt 49 MSF 2002 muszą zostać spełnione łącznie, aby Sovello1 i Sovello2 mogły być uznane za jednostkowy projekt inwestycyjny. Niemcy przytaczają liczne argumenty na poparcie powyższej interpretacji, powołując się przy tym na dotychczasową praktykę decyzyjną Komisji, w szczególności na decyzję w sprawie Qimonda, decyzję Komisji w sprawie AMD (28) (zwaną dalej decyzją w sprawie AMD) oraz na decyzję Komisji w sprawie Q-Cells (29) (zwaną dalej decyzją w sprawie Q-Cells). Z uwagi na fakt, iż warunek ten nie został spełniony w przypadku Sovello1 oraz Sovello2, oba projekty powinny być zdaniem władz niemieckich uznane za samodzielne projekty inwestycyjne.

(27) Wymiary ogniw wykorzystywanych w ramach nowej technologii (150 mm × 80 mm) różnią się znacznie od konwencjonalnego, kwadratowego kształtu (156 mm × 156 mm) ogniw, wytwarzanych na bazie płytek krzemowych. Wymogi związane z różnym kształtem płytek oraz szczególne właściwości fizyczne płytek (np. [...]) muszą zostać uwzględnione przy planowaniu i ustawieniu sprzętu i urządzeń w zakładzie Sovello1.

(28) Decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 810/06 – Pomoc dla AMD (Dz.U. C 246 z 20.10.2007, s. 1).

(29) Decyzja Komisji z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie N 850/06 – Pomoc dla Q-Cells (Dz.U. C 270 z 13.11.2007, s. 5).

(26) W przypadku [...] (w miejsce tradycyjnej metody chemicznego osadzania z fazy lotnej wspomagananej plazmą, tzw. metody PECVD) stosuje się innowacyjną metodę [...].

- (61) Niemcy zapewniają, że Sovello1 oraz Sovello2 nie są powiązane ze sobą w sposób fizyczny, techniczny ani też funkcjonalny. Są odrębnymi zakładami produkcyjnymi posiadającymi całkowicie samowystarczalne urządzenia produkcyjne, osobne aktywa (grunty, budynki, sprzęt i urządzenia produkcyjne), a także osobne połączenie z publiczną siecią dróg (różny adres), które znajdują się na osobnych (choć sąsiadujących ze sobą) i zakupionych w innym czasie gruntach⁽³⁰⁾. Zdaniem władz niemieckich oba zakłady produkcyjne, poprzez technologię „String-Ribbon”, obejmują cały łańcuch wartości, od płytek, poprzez ogniwa, na modułach skończywszy. Każdy zakład może zostać sprzedany oddzielnie, bez konieczności wprowadzania fizycznych zmian w procesie produkcyjnym⁽³¹⁾.
- (62) Niemcy twierdzą, że porównanie Sovello1 i Sovello2 pozwala zauważyć pomiędzy zakładami wyraźne różnice dotyczące technologii produkcji (nowe procesy technologiczne, produkcja cieńszych płytek) oraz jakości (wyższa wydajność) produktów i produktów pośrednich (płytki, ogniwa i moduły).
- (63) Władze niemieckie twierdzą w szczególności, że opcja zakupu, która została przyznana Sovello w umowie sprzedaży gruntu w odniesieniu do działki graniczącej z Sovello1, oznaczała w istocie jedynie pewne zobowiązanie sprzedawcy, a także, iż w oparciu o obowiązujące przepisy w zakresie pomocy państwa nie można uznać, że zakup gruntów jest równoważny z rozpoczęciem realizacji projektu inwestycyjnego. W związku z tym, zdaniem władz niemieckich, opcja zakupu nie stanowi jednoznacznego dowodu potwierdzającego istnienie jednolitego planu inwestycyjnego obejmującego zarówno Sovello1, jak też Sovello2.
- (64) Ponadto Niemcy zwracają uwagę na fakt, że w decyzji w sprawie Q-Cells Komisja doszła do wniosku, iż nie można mówić o istnieniu związku pomiędzy dwiema inwestycjami, jeżeli obie inwestycje dotyczą własnych gruntów, budynków i wyposażenia, są osobno zarządzane, a wspólne jest jedynie prowadzenie spraw strategicznych i dotyczących przedsiębiorstwa. Wspólne prowadzenie spraw strategicznych i dotyczących przedsiębiorstwa ma w przypadku Sovello1 i Sovello2 czysto handlowe uzasadnienie i nie jest niezbędne dla samego istnienia oraz sukcesu obu projektów.
- (65) Niemcy stoją na stanowisku, że istniejący plan strategiczny, który (jak przedstawiono to w pierwotnej umowie spółki joint-venture) przewidywał zwiększenie mocy produkcyjnych w przypadku sukcesu projektu pilotażowego, nie powinien być postrzegany inaczej niż odpowiednie plany w decyzji w sprawie Qimonda.
- (66) Niemcy wyjaśniają, że oba projekty inwestycyjne, Sovello1 oraz Sovello2, realizują odmienne cele, nawet jeżeli w obu przypadkach chodzi o produkcję modułów słonecznych. Sovello1 przypomina raczej studium wykonalności (którego celem jest sprawdzenie technicznych i ekonomicznych możliwości realizacji produkcji przemysłowej w oparciu o technologię „String-Ribbon” wzdłuż całego łańcucha wartości), podczas gdy Sovello2 dotyczy właściwej produkcji określonej grupy produktów przeznaczonych na sprzedaż, w przypadku której dokonano standaryzacji doświadczeń technicznych zebranych w trakcie realizacji projektu Sovello1.
- (67) Zdaniem władz niemieckich porównanie dokonane w pkt 61 decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego porównanie (pomiędzy mnożnikiem stosowanym w przypadku kosztów inwestycji będących przedmiotem decyzji w sprawie Qimonda oraz odpowiednim mnożnikiem stosowanym w przypadku projektu Sovello) nie uwzględnia elementów specyficznych dla określonego sektora i w związku z tym nie może zostać uznane za podstawę do wyłączenia Sovello1 z zakwalifikowania jako projektu pilotażowego. Ponadto Niemcy twierdzą, że koszty, o których mowa w decyzji w sprawie Qimonda, odnoszą się do trzech projektów inwestycyjnych, a także iż koszty budynków i urządzeń ponoszone w przemyśle półprzewodników są znacznie wyższe niż w przypadku sektora energii słonecznej oraz że zdolność produkcyjna jednego urządzenia jest w przypadku przemysłu półprzewodników wyraźnie niższa (wskutek czego w przypadku przemysłu półprzewodników niezbędny jest zakup większej ilości sprzętu). Poza tym realizacja projektów pilotażowych w przemyśle półprzewodników wiąże się, zdaniem władz niemieckich, ze stosunkowo niższymi kosztami, co jest konsekwencją wyższego stopnia standaryzacji stosowanego sprzętu. Zdaniem Niemców przyczyną wyższego ilorazu kosztów kolejnego projektu i kosztów projektu pilotażowego mogą być również większe możliwości finansowe inwestora (co nie powinno usprawiedliwiać wyższej pomocy państwa).
- (68) Władze niemieckie twierdzą, że pierwotna umowa spółki joint-venture zawiera jedynie ogólnie sformułowany zamiar zwiększenia mocy produkcyjnych Sovello i nie ustanawia funkcjonalnego powiązania pomiędzy Sovello1 i Sovello2, nie zawiera bowiem jakichkolwiek innych specyfikacji dotyczących drugiego projektu inwestycyjnego (lokalizacja, technologie produkcyjne, sprzęt, zaopatrzenie w krzem oraz finansowanie).
- (69) Niemcy wyjaśniają, że ostateczna decyzja o realizacji inwestycji Sovello2 została podjęta w czerwcu 2006 r. w oparciu o następujące kryteria: 1) stały, intensywny wzrost popytu na rynku, gwarantujący zbyt towarów przez dłuższy okres; 2) zawarcie długoterminowej umowy na dostawy krzemu (umowa z REC z czerwca 2006 r.); 3) udokumentowany sukces techniczny i ekonomiczny projektu pilotażowego Sovello1 (planowana wydajność oraz pożądana sprawność ogniw słonecznych zostały osiągnięte w czerwcu 2006 r.).
- ⁽³⁰⁾ Działki zostały zakupione osobno, jednakże umowa sprzedaży działki na potrzeby Sovello1 (umowa sprzedaży z [...]) zawierała niezobowiązującą opcję zakupu kolejnej działki na potrzeby Sovello2 (umowa sprzedaży z [...]). Decyzja o zakwalifikowaniu gruntu dla Sovello2 jako „działki przeznaczonej na potrzeby przemysłowe” nastąpiła dopiero w późniejszym czasie, a uzbrojenie działek zostało przeprowadzone osobno.
- ⁽³¹⁾ Władze niemieckie powołują się w tym przypadku na ekspertyzę Deloitte & Touche GmbH z dnia 27 września 2006 r., przedstawioną Komisji wraz ze zgłoszeniem. W dokumencie tym stwierdza się, że działalność Sovello1 i Sovello2 może być prowadzona odrębnie, a oba zakłady mogą zostać osobno sprzedane.

- (70) Władze niemieckie zwracają uwagę na fakt, że w momencie podjęcia decyzji inwestycyjnej dotyczącej Sovello1 (styczeń 2005 r.) nie było ani technicznych, ani ekonomicznych możliwości uruchomienia inwestycji Sovello2. Ponadto nie można było jeszcze w tym momencie przewidzieć, czy projekt Sovello1 zakończy się sukcesem.

5.3. Brak przesłanek ekonomicznych do sztucznego rozdzielania Sovello1 i Sovello2

- (71) Niemcy twierdzą, że Sovello nie miało żadnych przesłanek ekonomicznych, aby sztucznie rozdzielić Sovello1 i Sovello2. Z uwagi na koncepcję samowystarczalności obu zakładów produkcyjnych Sovello poniosło koszty dodatkowe w kwocie około [...] ⁽³²⁾. W związku z tym władze niemieckie stoją na stanowisku, że Sovello nie mogło wykorzystać synergii i efektu skali, które zazwyczaj pojawiają się w przypadku jednostkowych projektów inwestycyjnych. Wyższe koszty inwestycyjne nie zostałyby zrekomensowane poprzez wyższą kwotę pomocy, której można by spodziewać się w przypadku uznania obu projektów za odrębne inwestycje, ponieważ wysokość dodatkowej kwoty pomocy wyniosłaby 10 mln EUR ⁽³³⁾.

5.4. Wniosek: Sovello1 i Sovello2 nie stanowią jednostkowego projektu inwestycyjnego

- (72) Na podstawie wcześniejszych decyzji Komisji władze niemieckie wnioskują, że Komisja uznaje dwie odrębne inwestycje za jednostkowy projekt inwestycyjny jedynie wówczas, gdy spełnione są łącznie wszystkie kryteria określone w pkt 49 MSF 2002. W związku z tym Niemcy uważają, że nawet w przypadku nieuznania Sovello1 za projekt pilotażowy, Sovello1 i Sovello2 nie tworzą razem jednostkowego projektu inwestycyjnego, ponieważ nie są spełnione łącznie wszystkie kryteria określone w pkt 49 MSF 2002.
- (73) Zdaniem Niemiec niewielka fizyczna odległość oraz bliskość w czasie obu projektów nie oznacza, że obie inwestycje należy uznać za jednostkowy projekt inwestycyjny w rozumieniu pkt 49 MSF 2002 oraz że projekt nie został sztucznie podzielony w celu ominięcia przepisów MSF 2002.

6. OCENA ŚRODKA POMOCY

6.1. Pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE

- (74) W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja doszła do wniosku, że pomoc finan-

⁽³²⁾ Ponieważ nie zrealizowano jednostkowego projektu inwestycyjnego, który miałby na celu zwiększenie mocy produkcyjnej do poziomu 90 MWp, ale przeprowadzono dwie odrębne inwestycje: Sovello1 (30 MWp) oraz Sovello2 (60 MWp).

⁽³³⁾ Obliczenia przedmiotowej dodatkowej kwoty opierają się na założeniu, że w przypadku jednostkowego projektu inwestycyjnego koszty kwalifikowalne w łącznej wysokości 144 mln EUR byłyby niższe i w odniesieniu do tak dużego projektu inwestycyjnego przyznana zostałaby premia dla MŚP.

sowa, jaką Niemcy zamierzają przyznać Sovello na podstawie istniejących systemów pomocy regionalnej: „systemu programu wspólnotowego” oraz „ustawy o dotacjach inwestycyjnych”, stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE. Wniosek ten nie został zakwestionowany przez władze niemieckie.

6.2. Wymóg zgłaszania, zgodność pomocy z prawem i prawo właściwe

- (75) Zgłaszając środek dnia 20 grudnia 2006 r., władze niemieckie spełniły wymóg dotyczący indywidualnego zgłoszenia określony w pkt 24 MSF 2002.
- (76) Zgodnie z pkt 63 oraz przypisem 58 Wytucznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013 ⁽³⁴⁾, zgodnie z którymi projekty inwestycyjne podlegające obowiązkowi indywidualnego zgłoszenia oceniane będą zgodnie z zasadami obowiązującymi w dniu zgłoszenia, Komisja oceniła dany środek pomocy na podstawie Wytucznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej z 1998 r., mapy pomocy regionalnej dla Niemiec na lata 2004–2006 oraz MSF 2002.

6.3. Zgodność pomocy z ogólnymi przepisami Wytucznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej z 1998 r.

- (77) Już w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że projekt dotyczy jednostkowego projektu inwestycyjnego w rozumieniu Wytucznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej z 1998 r., a także iż kwalifikowalne koszty inwestycyjne są dokładnie określone i niezbędne jest w tym przypadku przestrzeganie zasad dotyczących kumulacji. Ponadto Sovello zwróciło się z wnioskiem o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac na projektem i jest zobowiązane do utrzymania inwestycji co najmniej przez okres pięciu lat. Sovello wniosło wkład własny w wysokości co najmniej 25 % całości kosztów kwalifikowalnych. Z uwagi na fakt, że pomoc dla Sovello ma zostać przyznana w ramach sprawdzonych już systemów, jest ona co do zasady zgodna z ogólnymi przepisami Wytucznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej z 1998 r. Komisja potwierdza powyższe stwierdzenie w niniejszej decyzji.

6.4. Zgodność pomocy z MSF 2002

6.4.1. Jednostkowy projekt inwestycyjny

- (78) Zgodnie z pkt 49 MSF 2002 projekt inwestycyjny nie może zostać sztucznie podzielony na podprojekty, aby ominąć postanowienia MSF 2002. Projekt inwestycyjny obejmuje wszystkie trwałe inwestycje w zakładzie

⁽³⁴⁾ Dz.U. C 54 z 4.3.2006, s. 13.

produkcyjnym w okresie trzech lat⁽³⁵⁾. Zakład produkcyjny oznacza „niepodzielny z ekonomicznego punktu widzenia szereg składników majątku trwałego wypełniających precyzyjnie określoną funkcję techniczną, powiązanych fizycznie lub funkcjonalnie, które mają jasno określone cele, takie jak wytwarzanie określonego produktu”.

(79) Ponieważ Sovello otrzymało już w przeszłości pomoc na rzecz wcześniejszego projektu inwestycyjnego (Sovello1) o takiej samej lokalizacji (na gruncie graniczącym z działką, na którym znajduje się Sovello 2) i w okresie pomiędzy rozpoczęciem prac nad projektem Sovello1 (2005) a datą rozpoczęcia prac nad projektem Sovello2 (czerwiec 2006 r.) upłynęło mniej niż trzy lata, należy stwierdzić, czy wcześniejsza inwestycja wraz ze zgłoszonym projektem Sovello 2 nie tworzy jednostkowego projektu inwestycyjnego.

(80) Komisja przyjmuje zazwyczaj, że wszystkie trwałe inwestycje w zakładzie produkcyjnym, zrealizowane w okresie trzech lat, tworzą jednostkowy projekt inwestycyjny. Uwagi Niemiec dotyczące kwestii jednostkowego projektu inwestycyjnego zostały zbadane w oparciu o kryteria wymienione w pkt 49 MSF.

(81) Zdaniem Komisji nic nie wskazuje na to, że projekt inwestycyjny został sztucznie podzielony na dwa podprojekty, aby ominąć postanowienia MSF 2002. Fakt, że postanowienia MSF 2002 nie zostały celowo ominięte, nie oznacza jednak automatycznie, iż projekty uruchomione w okresie trzech lat nie stanowią jednostkowego projektu inwestycyjnego (zob. także pkt 47–49 decyzji w sprawie ADM, w której Komisja stwierdziła, że chodzi w tym przypadku o jednostkowy projekt inwestycyjny, pomimo że projekty nie zostały sztucznie podzielone, aby ominąć postanowienia MSF 2002). Stwierdzenia, czy w danym przypadku istnieje jednostkowy projekt inwestycyjny, dokonuje się w oparciu o kryteria wymienione w pkt 49 MSF na podstawie faktów, a nie w zależności od tego, czy działania miały celowy charakter.

(82) Na podstawie praktyki decyzyjnej Komisji władze niemieckie wnioskuje, że niezbędne jest łączne spełnienie wszystkich kryteriów wymienionych w pkt 49 MSF 2002, aby dwa projekty mogły zostać uznane za jednostkowy projekt inwestycyjny. Komisja nie może się zgodzić z taką interpretacją. W żadnej z poprzednich decyzji Komisji nie stwierdzono, iż niezbędne jest spełnienie wszystkich kryteriów, aby dany projekt mógł zostać uznany za jednostkowy projekt inwestycyjny. Zdaniem Komisji MSF 2002 przewiduje raczej ogólną

ocenę tych kryteriów. Kryteria ocenia się w sposób ogólny w odniesieniu do konkretnego przypadku. Z powyższego wynika, że dwa projekty inwestycyjne mogą stanowić jednostkowy projekt inwestycyjny nawet wówczas, gdy nie wszystkie kryteria są spełnione.

(83) Takie kryteria, jak:

- określona funkcja techniczna,
- powiązanie fizyczne lub funkcjonalne,
- jasno określony cel,
- niepodzielność ekonomiczna,

zostaną poddane poniżej analizie w ramach oceny ogólnej.

(84) Uwzględniony zostanie przy tym argument władz niemieckich, zgodnie z którym Sovello nie miało żadnych przesłanek ekonomicznych do dokonania sztucznego podziału pomiędzy Sovello1 i Sovello2.

6.4.1.1. Określona funkcja techniczna

(85) Oba zakłady spełniają tę samą, określoną funkcję techniczną: jest nią produkcja modułów słonecznych w oparciu o technologię „String-Ribbon”. Ponadto stwierdza się, że nie istnieją żadne przesłanki wskazujące na fakt, iż produkcja w Sovello1 oraz Sovello2 wiąże się z dostępnością różnych czynników produkcji (w obu przypadkach surowcem jest krzem). Zmiany dotyczące wyposażenia i sprzętu w Sovello2, będące konsekwencją doświadczeń zebranych w trakcie realizacji projektu Sovello1 i służące poprawie wydajności produkcji, mogą prowadzić do niewielkich różnic pomiędzy modułami produkowanymi w Sovello1 i Sovello2. Zdaniem Komisji różnice powyższe są jednak efektem zwykłych środków dostosowawczych, podejmowanych w ramach projektów przemysłowych i nie zmieniają faktu, iż oba zakłady produkcyjne spełniają tę samą, określoną funkcję techniczną.

6.4.1.2. Powiązanie fizyczne lub funkcjonalne

(86) Sovello1 i Sovello2 są odrębnymi zakładami produkcyjnymi, posiadającymi osobne aktywa, a także osobne połączenie z publiczną siecią dróg. Oba zakłady produkcyjne realizują cały proces produkcji modułów słonecznych, od płytek, poprzez ogniwa, aż do gotowych modułów. Nie istnieje powiązanie fizyczne pomiędzy dwoma zakładami produkcyjnymi stanowiącymi „zbiór aktywów trwałych spełniających ściśle określoną funkcję techniczną”. W ekspertyzie przedłożonej Komisji stwierdza się, że zakłady mogłyby zostać osobno sprzedane oraz iż mogą prowadzić odrębną działalność, bez konieczności wprowadzania fizycznych zmian w procesie produkcyjnym. Komisja nie ma powodu, aby nie zgodzić się z powyższym wnioskiem.

⁽³⁵⁾ Z uwagi na fakt, że projekty inwestycyjne mogą być realizowane na przestrzeni wielu lat, za początek trzyletniego okresu przyjmuje się datę rozpoczęcia prac nad projektem.

- (87) Zakłady produkcyjne Sovello1 oraz Sovello2 dokonały centralizacji niektórych usług. Ponadto produkują ten sam produkt w oparciu o tę samą technologię i przy użyciu tego samego sprzętu i urządzeń produkcyjnych. Zazwyczaj korzystają również z usług tych samych dostawców sprzętu i surowców. Również prace konserwacyjne i zarządzanie częściami zamiennymi mają scentralizowany charakter. Prawdą jest natomiast, że brakuje w tym przypadku niektórych elementów, które stanowiłyby typowy dowód na istnienie funkcjonalnego powiązania pomiędzy „zbiorem aktywów trwałych spełniających ściśle określoną funkcję techniczną”, który stanowią oba zakłady produkcyjne. I tak na przykład brak jest stosunku dostawy pomiędzy oboma projektami Sovello. Nie można mówić także o korzystaniu ze wspólnej infrastruktury technicznej (np. elektrowni lub podobnej instalacji), nie ma miejsca w tym przypadku również wymiana produktów pośrednich. Oba zakłady realizują samowystarczalne linie produkcyjne.
- (88) Jeżeli chodzi o przewidzianą w umowie sprzedaży gruntu opcję zakupu sąsiedniej działki, Komisja podziela w tym szczególnym przypadku opinię władz niemieckich, zgodnie z którą tego rodzaju opcja zakupu nie stanowi sama w sobie wystarczającej przesłanki do sformułowania wniosku, iż pomiędzy zakładami istnieje funkcjonalne powiązanie w rozumieniu pkt 49 MSF 2002. Zwłaszcza że beneficjent nie musiał w związku z przedmiotową opcją ponosić dodatkowych kosztów, a inwestor rozważał dla projektu Sovello2 również i inne lokalizacje.
- (89) W świetle powyższych rozważań Komisja uznaje, że pomiędzy Sovello1 a Sovello2 nie istnieje wyraźne fizyczne lub funkcjonalne powiązanie w rozumieniu pkt 49 MSF 2002.

6.4.1.3. Jasno określony cel

- (90) Niemcy twierdzą, że w przypadku Sovello chodzi o projekt pilotażowy, którego celem było udowodnienie w skali przemysłowej funkcjonalności, wydajności i ekonomiczności procesu produkcyjnego opartego na innowacyjnej technologii⁽³⁶⁾, realizowanego wzdłuż całego łańcucha wartości. Celem projektu Sovello2 było natomiast zwiększenie zdolności produkcyjnych i rozpoczęcie produkcji seryjnej, już po potwierdzeniu technicznych i ekonomicznych możliwości realizacji przedsięwzięcia. W oparciu o te argumenty władze niemieckie stwierdzają, że projekty inwestycyjne Sovello1 i Sovello2 realizowały odmiennie cele.
- (91) W tym kontekście Komisja chciałaby wyjaśnić, że – wbrew interpretacji władz niemieckich – w decyzji w sprawie Qimonda nie twierdziła, iż projekty pilotażowe na potrzeby stosowania pkt 49 MSF 2002 muszą
- koniecznie realizować odmienny cel. Komisja stwierdziła jedynie w przedmiotowej decyzji, że sporny projekt pilotażowy realizował inny cel i łącznie z drugim projektem nie tworzył jednostkowego projektu inwestycyjnego. Fakt, iż w przypadku jednego z przedmiotowych projektów chodzi o projekt pilotażowy, może stanowić ważną przesłankę przy ocenie celów obu projektów, stanowiącą o odmienności celów realizowanych przez oba projekty. Jednakże w zależności od szczególnych cech projektów w konkretnym przypadku fakt ten może okazać się niewystarczający do wyraźnego rozróżnienia celów obu projektów. Również po uwzględnieniu trudności związanych ze wskazaniem, który projekt powinien zostać uznany za pilotażowy, należy zdaniem Komisji raczej w oparciu o indywidualne cechy projektu zbadać, czy projekt – z uwagi na swój szczególny charakter projektu pilotażowego – realizuje cel, który można w wystarczającym stopniu odróżnić od celu drugiego projektu. W kontekście tym przytoczono szereg elementów, które wskazują, że Sovello1 oraz Sovello2 mają odmiennie, jasno zdefiniowane cele.
- (92) Argumenty przytoczone przez EPIA potwierdzają, że w sektorze energii słonecznej opracowanie innowacji i nowych technologii na podstawie kryteriów ekonomicznych przebiega często w kilku etapach, a także iż w sektorze fotowoltaicznym realizuje się szereg projektów, które mają na celu sprawdzenie możliwości zastosowania innowacji w przemyśle oraz powtarzalności procesów, jeszcze przed uruchomieniem masowej produkcji. Argumenty potwierdzają ponadto, że Sovello1 było pierwszą na świecie inwestycją, w ramach której testowano w warunkach przemysłowych technologię „String-Ribbon”.
- (93) Z treści umowy spółki joint-venture Komisja wnioskuje, że produkcja płytek w Sovello1 miała być wprawdzie realizowana w oparciu o technologię „String-Ribbon”, ale w połączeniu z technologiami produkcyjnymi firmy Q-Cells. Miało to na celu opracowanie metody produkcyjnej, która mogłaby być stosowana na skalę przemysłową i której opłacalność zostałaby wcześniej udowodniona. Niezbędne zatem było wprowadzenie całego szeregu innowacji technicznych oraz opracowanie specjalnych urządzeń na potrzeby Sovello1, przy czym główny obszar działań dotyczył automatyzacji i opracowania powtarzalności metody produkcyjnej, która mogłaby być stosowana na skalę przemysłową. W konsekwencji doprowadziło to do wyprodukowania modułów typu „Spruce Line”. W przypadku Sovello1 chodziło zatem o zupełnie nowy projekt, którego celem było sprawdzenie możliwości technicznych i ekonomicznych na potrzeby produkcji na skalę przemysłową modułów słonecznych w oparciu o technologię „String-Ribbon”. Cel projektu Sovello2 obejmował uruchomienie przemysłowej produkcji seryjnej, a warunkiem jej rozpoczęcia był sukces Sovello1.

⁽³⁶⁾ Władze niemieckie przekazały dodatkowe wyjaśnienia dotyczące różnic pomiędzy fazą testów w warunkach laboratoryjnych w zakładzie w Marlboro a procesami przemysłowymi, testowanymi w ramach projektu Sovello1. Zgodnie z tymi wyjaśnieniami produkcja w Marlboro opierała się na technologii „String-Ribbon” firmy Evergreen, moduły były wykonywane ręcznie, a produkt końcowy stanowiły moduły typu „Cedar Line”. Z informacji władz niemieckich wynika, że [...].

(94) W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja wyraziła wątpliwość dotyczącą wielkości zakładu Sovello1 (moc produkcyjna na poziomie 30 MWp) w zestawieniu z produkcją laboratoryjną w Marlboro (15 MWp) oraz produkcją seryjną zakładu Sovello2 (zaledwie 60 MWp). Władze niemieckie

- wyjaśniły jednak, że zakład produkcyjny w Marlboro osiągnął pełną moc produkcyjną dopiero w roku 2004, stwierdzając również, że fakt ten nie stanowi dowodu potwierdzającego stosowanie przemysłowej metody produkcji. Na powyższe wskazuje również fakt, iż w tym czasie Evergreen nosiło się z zamiarem zakończenia produkcji w Marlboro (i realizacji tam wyłącznych działań w zakresie B+R) oraz rozbudowy swojego nowego zakładu produkcyjnego w Devens⁽³⁷⁾.
- (95) Ponadto władze niemieckie zwracają uwagę na fakt, iż w przemyśle fotowoltaicznym realizuje się zazwyczaj projekty pilotażowe, w ramach których moc produkcyjna zakładu kształtuje się na poziomie 10–30 MWp. Poza tym moc produkcyjna Sovello1, wynosząca 30 MWp, jest konsekwencją zastosowania [...]. Komisja miała początkowo wątpliwości dotyczące ograniczonych – w porównaniu z Sovello1– mocy produkcyjnych zakładu Sovello2. Władze niemieckie wyjaśniły jednak, że zakłady produkcyjne stosujące technologię „String-Ribbon” osiągną obecnie moc produkcyjną na poziomie maksymalnie ok. 75–80 MWp, a także że w 2008 r. rozpoczęła się dalsza rozbudowa Sovello (Sovello 3). W chwili obecnej rozbudowa ta została już prawie ukończona.
- (96) Jeżeli chodzi o porównanie mnożnika kosztów zastosowanego w inwestycji Qimonda z odpowiednim mnożnikiem zastosowanym w przypadku projektu inwestycyjnego Sovello, to Komisja stwierdza, że w przypadku decyzji w sprawie Qimonda koszty dotyczą trzech inwestycji, a także iż koszty budynków i sprzętu w przemyśle półprzewodników są wyraźnie wyższe niż w przypadku przemysłu fotowoltaicznego oraz że zdolność produkcyjna pojedynczego urządzenia jest w przypadku przemysłu półprzewodników znacznie niższa (stąd uruchomienie produkcji masowej wymaga zastosowania większej liczby urządzeń). Ponadto Komisja stwierdza, że koszt realizacji projektów pilotażowych w przemyśle półprzewodników jest niższy, co wynika z wyższego stopnia standaryzacji urządzeń. Oprócz tego Komisja stoi na stanowisku, że przyczyną wyższego ilorazu kosztów kolejnego projektu i kosztów projektu pilotażowego mogą być większe możliwości finansowe inwestora. Komisja stwierdza również, że początkowo zgłoszono projekt znacznie bardziej obszerny (Sovello2 + Sovello3), a także iż w późniejszym czasie zgłoszenie zostało zmienione, aby usunąć z jego treści dotacje dla Sovello3, wreszcie, iż realizacja projektu inwestycyjnego Sovello3 opóźniła się. W związku z powyższym, przy uwzględnieniu dynamiki i szybkiego rozwoju tego określającego popyt sektora, Komisja uważa, że „niski” mnożnik kosztów w przypadku obu projektów Sovello nie oznacza, iż w przypadku Sovello1 nie chodzi o projekt pilotażowy realizujący inny cel niż Sovello2.
- (97) Ponadto Komisja uwzględniła fakt, że jeszcze przed uruchomieniem Sovello2, na podstawie wyników Sovello1, podjęto rzeczywistą decyzję dotyczącą przyszłości dalszych inwestycji.
- (98) W związku z tym jest prawdą, że już w lutym 2006 r. złożono wnioski o przyznanie pomocy na rzecz Sovello2 (tymczasową decyzję o przyznaniu dotacji podjęto w grudniu 2006 r.). W momencie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja uznała, że beneficjent w chwili złożenia wniosku o przyznanie pomocy posiada konkretne plany dotyczące zakresu oraz finansowania projektu inwestycyjnego. Z dostarczonych informacji wynika jednak, że ostateczna decyzja inwestycyjna została podjęta dopiero w czerwcu 2006 r., czyli po zakończeniu zaplanowanych etapów działań dla Sovello2. Ponadto umowa dostawy zawarta z REC (która zapewniała odpowiednie zaopatrzenie Sovello2 w krzem) została podpisana dopiero w czerwcu 2006 r., co oznacza, że decyzja w sprawie przyszłości inwestycji została podjęta dopiero w tym czasie. Jest wprawdzie możliwe, że zarząd podmiotu otrzymującego pomoc mógł już wcześniej posiadać informacje dotyczące osiągnięcia celów technologicznych i ekonomicznych. Powyższe nie stoi jednak w sprzeczności z faktem, że Sovello1 zostało w roku 2005 pomyślane jako projekt pilotażowy, w ramach którego realizowane były określone cele technologiczne i gospodarcze, wyraźnie odmienne od celów realizowanych przez Sovello2.
- (99) Ponadto Komisja uwzględniła fakt, że Sovello1 spełnia wymogi projektu pilotażowego, określone w tzw. „**Frascati manual OECD**”⁽³⁸⁾, podręczniku zawierającym katalog ogólnych norm przyjętych w polityce w zakresie badań i rozwoju. W definicji OECD dokonano rozróżnienia pomiędzy różnymi formami projektów pilotażowych. Rozróżniono projekty służące eksperymentalnym pracom rozwojowym nad nowym wynalazkiem lub technologią (w tym przypadku technologią „String-Ribbon”) w warunkach laboratoryjnych oraz projekty, które dotyczą eksperymentalnych prac rozwojowych nad procesami technologicznymi na potrzeby wykorzystania przemysłowego nowej technologii lub wynalazku.
- (100) W pkt 2.3.4 „Frascati Manual” wyraźnie odniesiono się do przypadków z pogranicza B+R i działalności przemysłowej (jak ma to miejsce w przypadku Sovello1). Ponadto w oparciu o przytoczoną w dokumencie klasyfikację wyjaśniono, w jaki sposób można odróżnić działania w zakresie B+R od działalności przemysłowej. Należy zwrócić uwagę na fakt, że standardy i poziomy odniesienia (np. mnożnik stosowany w odniesieniu do kosztów) mogą się różnić w poszczególnych branżach.
- (101) Uwzględniając informacje przedstawione przez EPIA, zgodnie z którymi rynek produktów fotowoltaicznych odznacza się niezwykle dynamiką i wysokim popytem, Komisja stoi w tym przypadku na stanowisku, że natychmiastowe wykorzystanie w celach handlowych produkcji zakładu Sovello1 nie stanowi przekonującego dowodu, że Sovello nie zostało pomyślane jako projekt pilotażowy.
- (102) W wyroku Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-184/97 (BP przeciwko Komisji) chodzi o znaczenie pojęcia „projekt pilotażowy dla rozwoju technologicznego

⁽³⁷⁾ Sprawozdanie roczne firmy Evergreen za 2008 r.

⁽³⁸⁾ Frascati Manual – Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development

produktów bardziej przyjaznych dla środowiska" (w szczególności w kontekście paliw uzyskiwanych z odnawialnych źródeł energii). Kwestionowany mechanizm wykraczał znacznie poza realizację projektu pilotażowego na potrzeby rozwoju technologicznego i służył głównie rozwojowi ekonomicznemu i przemysłowemu, który z kolei miał umożliwić lepszą penetrację rynku biopaliw. Jednakże projekt Sovello1 realizuje oba cele: zatwierdzenie nowego procesu technologicznego (technologia „String-Ribbon”, w połączeniu z technologiami produkcyjnymi firmy Q-Cells) w kontekście produkcji na skalę przemysłową oraz sprawdzenie jego opłacalności. Jak przedstawiono powyżej, w rzeczywistości nie jest to sprzeczne z definicją zakładów pilotażowych, opracowaną przez OECD.

- (103) W następstwie powyższego Komisja uważa, że oba projekty, czyli Sovello1 i Sovello2, realizują odmienne cele, nawet jeżeli spełniają tę samą funkcję techniczną (produkcja modułów słonecznych w oparciu o tę samą technologię). Celem Sovello1 było sprawdzenie, czy produkcja modułów słonecznych (w oparciu o technologię „String-Ribbon”, w połączeniu z technologiami produkcyjnymi firmy Q-Cells), jest z technologicznego i ekonomicznego punktu widzenia możliwa do realizacji na skalę przemysłową, podczas gdy celem Sovello2 było rozwijanie produkcji tego rodzaju modułów.

6.4.1.4. Niepodzielność ekonomiczna

- (104) Sovello1 i Sovello2 mogą prowadzić niezależną od siebie działalność gospodarczą. Prawdą jest, że projekt pilotażowy Sovello1 był niezbędny do realizacji projektu Sovello2, ukierunkowanego na produkcję masową. Jednakże w przypadku obu projektów istnieje możliwość osobnej sprzedaży zakładu produkcyjnego i żadne fakty nie wskazują na to, aby projekt pilotażowy Sovello1 nie mógł zostać oddzielony ekonomicznie od projektu inwestycyjnego Sovello2. Ponadto Komisja stwierdza, że zarząd beneficjenta rozważał alternatywną lokalizację Sovello, zarówno na terenie Europy, jak i Stanów Zjednoczonych, zanim jeszcze podjął decyzję o budowie zakładu w Thalheim.

6.4.1.5. Brak przesłanek ekonomicznych do sztucznego rozdzielenia projektów inwestycyjnych

- (105) Zgodnie z obliczeniami władz niemieckich wysokość pomocy dla dwóch odrębnych projektów inwestycyjnych (Sovello1 i Sovello2) byłaby tylko o 10 milionów EUR wyższa niż w przypadku jednostkowego projektu inwestycyjnego (Sovello1 + Sovello2). Wiązałoby się to jednak z powstaniem kosztów dodatkowych w wysokości [...] EUR. Przy swoich obliczeniach władze niemieckie przyjęły, że również w odniesieniu do jednostkowego projektu inwestycyjnego (o niższych łącznych kosztach) przyznana zostałaby premia dla MŚP, jak to miało

miejsce w przypadku projektu Sovello1. Jednakże nie ma pewności, czy Komisja rzeczywiście wydałaby zgodę na przyznanie premii dla MŚP dla projektu inwestycyjnego realizowanego w tej skali. Jednak nawet w tym przypadku wszystkie obliczenia wskazują na fakt, że Sovello nie miało żadnych ekonomicznych przesłanek do dokonania „sztucznego” podziału projektu na Sovello1 i Sovello2.

- (106) Komisja przypomina jednak, że powyższe oznacza jedynie tyle, że Sovello1 i Sovello2 nie zostały umyślnie podzielone w celu ominięcia przepisów w zakresie pomocy państwa. Nie oznacza to jednak, że nie mogłoby być korzystne przedstawienie projektu (takiego jak Sovello), który i tak ze względów ekonomicznych musi zostać podzielony, inaczej niż jednostkowy projekt inwestycyjny, co miałoby na celu uzyskanie ewentualnie wyższej intensywności pomocy. W związku z tym Komisja musi zawsze badać rzeczywistość gospodarczą na podstawie kryteriów określonych w pkt 49 MSF 2002, niezależnie od zamiarów stron postępowania.

6.4.1.6. Wniosek: brak jednostkowego projektu inwestycyjnego

- (107) Przyczyną podziału inwestycji Sovello nie jest brak wystarczających środków finansowych lub niedostateczne zaopatrzenie w krzem, ale konieczność sprawdzenia przez inwestorów niezwykle innowacyjnej technologii w aspekcie przemysłowym i ekonomicznym. Jeżeli zakładana wydajność oraz sprawność ogniw nie zostałyby osiągnięte, według wszelkiego prawdopodobieństwa inwestycja Sovello2 nie zostałaby zrealizowana. W związku z tym można sformułować wniosek, że Sovello1 i Sovello2 – nawet jeżeli spełniają tę samą, określoną funkcję techniczną – nie są niepodzielne gospodarczo, nie wykazują powiązania fizycznego lub silnego powiązania funkcjonalnego oraz realizują wyraźnie różne cele.
- (108) Po uwzględnieniu uwag Niemiec i EPIA oraz po dokonaniu ogólnej oceny kryteriów wymienionych w pkt 49 MSF 2002 Komisja dochodzi do wniosku, że zgłoszony projekt Sovello2 nie tworzy wraz z Sovello1 jednostkowego projektu inwestycyjnego w rozumieniu pkt 49 MSF 2002.

6.4.2. Intensywność pomocy – pkt 21 i 25 MSF 2002

- (109) W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja obliczyła maksymalną intensywność i wysokość pomocy na rzecz Sovello2 na podstawie początkowo zgłoszonych kosztów kwalifikowalnych. Zgodnie z tymi wyliczeniami dopuszczalna intensywność pomocy bez premii za spójność wyniosła 22,46 % EDB (co odpowiadało kwocie pomocy o wartości bieżącej 30,526 mln EUR), a maksymalna dopuszczalna wysokość pomocy z premią za spójność kształtowała się na poziomie 25,83 % EDB (co odpowiadało kwocie pomocy o wartości bieżącej 35,105 mln EUR).

- (110) Premia za spójność jest przyznawana na podstawie pkt 25 MSF 2002, zgodnie z którym maksymalna intensywność pomocy bez premii, ustalona na podstawie pkt 21 MSF 2002, może zostać zwiększona o mnożnik 1,5, jeżeli co najmniej 25 %⁽³⁹⁾ wydatków publicznych na projekt jest finansowanych ze środków EFRR zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie funduszy strukturalnych, co w konkretnym przypadku stanowi warunek przyjęcia przez Komisję decyzji dotyczącej zatwierdzenia pomocy wspólnotowej.
- (111) Zgodnie z ogólną koncepcją, o której poinformowano państwa członkowskie pismem z dnia 18 grudnia 2003 r. (D/58176-D/1247), Niemcy w swoim początkowym zgłoszeniu poinformowały o dwóch wartościach intensywności pomocy: intensywności pomocy bez premii za spójność, w przypadku której nie został przekroczony pułap 22,46 % EDB, oraz intensywności pomocy z uwzględnieniem premii za spójność, w wysokości 23,83 % EDB.
- (112) Niemcy wystąpiły z wnioskiem o przyznanie współfinansowania ze środków EFRR w wysokości 9,118 mln EUR oraz wskazały w treści początkowego zgłoszenia na fakt zastosowania premii za spójność. Kwota współfinansowania przez Wspólnotę stanowiłaby ponad 25 % rzeczywistych wydatków publicznych o wartości nominalnej 31 105 765 EUR. Ponadto zgłoszona intensywność pomocy na poziomie 23,83 % EDB jest niższa niż intensywność pomocy na poziomie 26,25 % EDB i tym samym nie przekracza 75 % stosowanej maksymalnej intensywności pomocy regionalnej, wynoszącej 35 %. W związku z powyższym spełnione zostały przesłanki do zastosowania premii za spójność, jeżeli tylko współfinansowanie ze środków funduszy strukturalnych, o które wystąpiły władze niemieckie, zostanie zatwierdzone przez Komisję. Z uwagi na fakt, że decyzja w sprawie współfinansowania nie została jeszcze wydana, Niemcy zobowiązały się do zastosowania premii za spójność jedynie wówczas, gdy Komisja przyjmie odpowiednią decyzję w sprawie zatwierdzenia współfinansowania ze środków Wspólnoty.
- (113) Na podstawie zaktualizowanych informacji przekazanych w dniach 16 i 24 kwietnia 2009 r. Komisja stwierdza, że władze niemieckie – w przypadku przyznania premii za spójność – zamierzają przyznać pomoc o intensywności 23,8224 % EDB w odniesieniu do przedmiotowego projektu, w którym rzeczywiste koszty kwalifikowalne wynoszą 114 882 310 EUR (wartość bieżąca), co oznacza, że nominalna wartość pomocy zamyka się w kwocie 31 105 765 EUR (wartość bieżąca 27 367 723 EUR). Przedmiotowa intensywność pomocy jest zatem niższa niż początkowo zgłoszona intensywność pomocy na poziomie 23,83 % EDB, ale również i niższa niż maksymalna dopuszczalna wysokość pomocy, wynosząca 25,83 % EDB (obliczona na podstawie początkowo zgłoszonych kosztów kwalifiko-
- walnych o wartości bieżącej ok. 135,94 mln EUR). Planowana intensywność pomocy na poziomie 23,8224 % jest zatem zgodna z przepisami dotyczącymi mechanizmu zmniejszenia intensywności pomocy przewidzianymi w pkt 21–23 MSF 2002. Ponadto ani intensywność, ani wysokość planowanej pomocy nie przekracza wartości, których przedsiębiorstwo mogło oczekiwać w momencie rozpoczęcia prac nad projektem.
- (114) Na wypadek braku współfinansowania ze środków EFRR i tym samym niespełnienia warunków do zastosowania premii za spójność władze niemieckie potwierdziły, iż początkowo zgłoszona intensywność pomocy (bez premii za spójność) nie przekroczy wartości 22,46 % EDB. W przypadku takiej intensywności pomocy przy uwzględnieniu rzeczywistych kosztów kwalifikowalnych w wysokości 114 882 310 EUR (wartość bieżąca) maksymalna wysokość pomocy wynosi 25 802 567 EUR (wartość bieżąca). Władze niemieckie zobowiązały się, że nie przekroczą ww. kwoty. Intensywność pomocy (bez premii za spójność) na poziomie 22,46 % – obliczona na podstawie początkowo zgłoszonych kosztów kwalifikowalnych w wysokości ok. 135,94 milionów EUR (wartość bieżąca) – jest zgodna z początkowo zgłoszoną intensywnością pomocy oraz maksymalną dopuszczalną intensywnością pomocy regionalnej. Planowana intensywność pomocy na poziomie 22,46 % jest zatem zgodna z przepisami dotyczącymi mechanizmu zmniejszenia intensywności pomocy przewidzianymi w pkt 21–23 MSF 2002. Ponadto ani planowana maksymalna wysokość pomocy wynosząca 25 802 567 EUR (wartość bieżąca), ani też planowana intensywność pomocy nie przekracza wartości, których przedsiębiorstwo mogło oczekiwać w momencie rozpoczęcia prac nad projektem.
- (115) W świetle powyższych uwag Komisja stwierdza, że środek pomocy jest zgodny z pkt 21 i 25 MSF 2002.

6.4.3. Zgodność z kryteriami wymienionymi w pkt 24 MSF 2002

- (116) Decyzja Komisji w sprawie dopuszczalności pomocy regionalnej przyznawanej na rzecz dużych projektów inwestycyjnych zgodnie z pkt 24 MSF 2002 jest uzależniona od udziałów w rynku beneficjenta przed inwestycją i po jej realizacji, a także od mocy produkcyjnych stworzonych wskutek inwestycji lub też wyników rynkowych. Aby dokonać oceny zgodnie z pkt 24 lit. a) i b) MSF 2002, Komisja musi najpierw zdefiniować produkty, których dotyczy inwestycja, a także właściwy rynek produktowy oraz właściwy rynek geograficzny.

6.4.3.1. Produkt, którego dotyczy inwestycja

- (117) Projekt inwestycyjny dotyczy modułów słonecznych stosowanych w systemach modułów słonecznych. Zgodnie ze zgłoszeniem moduły słoneczne produkowane przez Sovello objęte są następującymi kodami towarowymi: NACE Rev 1.1 32.10.0, Prodcom 32.10.52.37 oraz kodem CN (wersja z 2005 r.) 8541 40 90. Moduły słoneczne można co do zasady określić jako połączenie większej ilości ogniw słonecznych, przetwarzających energię słoneczną w energię elektryczną.

⁽³⁹⁾ W odniesieniu do projektu w obszarze kwalifikującym się do objęcia pomocą w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. a) traktatu WE.

- (118) Moduły słoneczne są produkowane w oparciu o technologię „String-Ribbon”. Sovello produkuje moduły słoneczne w ramach zintegrowanego, trzyetapowego procesu. Z kąpeli roztopionego krzemu wyjmowane są cienkie taśmy krzemowe, które są następnie przycinane na płytki krzemowe. W kolejnym etapie z płytek tworzy się ogniwa słoneczne, które następnie łączy się ze sobą w moduły słoneczne (panele).
- (119) Niemcy potwierdziły, że w objętych pomocą zakładach produkcyjnych nie mogą być wytwarzane – bez powstania znacznych kosztów dodatkowych – inne produkty niż uzyskiwane na bazie krzemu ogniwa, płytki i moduły słoneczne.
- (120) W związku z powyższym należy zwrócić raz jeszcze uwagę na pkt 52 MSF 2002, zgodnie z którym odnośny produkt obejmuje również produkty, do których wytwarzania jest on stosowany, jeżeli projekt dotyczy produktu pośredniego i znaczna część produkcji jest sprzedawana na rynku. Ponieważ – jak wynika z informacji władz niemieckich – Sovello nie zamierzało sprzedawać (pośrednich) produktów (takich jak płytki i ogniwa słoneczne) powstających w procesie wytwarzania modułów słonecznych, ale wykorzystywać produkty pośrednie na potrzeby własnej, zintegrowanej produkcji modułów słonecznych, Komisja nie uznaje płytek i ogniwa słonecznych za osobne odnośne produkty.
- (121) W świetle powyższych rozważań, przy dalszym sprawdzaniu zgodności przedmiotowego projektu ze wspólnym rynkiem zgodnie z MSF 2002 Komisja uzna moduły słoneczne za produkt, którego dotyczy projekt inwestycyjny.

6.4.3.2. Właściwy rynek produktowy

- (122) W odniesieniu do definicji właściwego rynku produktowego należy zbadać, jakie inne produkty w rozumieniu pkt 52 MSF 2002 mogą zostać uznane za produkty zastępcze dla produktu, którego dotyczy projekt inwestycyjny.
- (123) Moduły słoneczne są produkowane w oparciu o różne technologie. Jak wynika z badania Solar Generation EPIA oraz Greenpeace⁽⁴⁰⁾ w 2005 r., 90 % ogniwa słonecznych zostało wyprodukowanych na bazie krzemu. Potwierdzają to informacje uzyskane z Internetu. Sovello stosuje tzw. technologię „String-Ribbon”, która umożliwia produkcję modułów słonecznych z ogniwa o niskiej zawartości krzemu. Obecnie testuje się lub wykorzystuje w produkcji seryjnej różnego rodzaju technologie/materiały półprzewodnikowe, takie jak np. krzem amorficzny, krzem polikrystaliczny, krzem mikrokryształiczny, tellurek kadmu, miedź-ind-selen/siarczek. First Solar stosuje technologię cienkowarstwową⁽⁴¹⁾, a CSG Solar technologię „Crystalline Silicon on Glass”⁽⁴²⁾. Technologia cienkowarstwową jest mniej efektywna (jeżeli chodzi o produkcję

1 m² towaru, ale nie ilość używanego krzemu na kg produktu), ale tańsza. Technologia ta jest stosowana przede wszystkim na obszarach wiejskich, ponieważ cena za metr kwadratowy jest niższa. Technologia oparta na krzemie mono- i polikrystalicznym jest droższa, ale bardziej efektywna w przeliczeniu na metr kwadratowy. Stąd moduły produkowane przy wykorzystaniu tej technologii nadają się lepiej do zastosowania na obszarach miejskich. Po stronie podaży można zatem dokonać wyboru pomiędzy dwiema technologiami. We wcześniejszych decyzjach w sprawie przyznania pomocy⁽⁴³⁾ Komisja zdefiniowała jednak rynek modułów słonecznych jako właściwy rynek produktów, co było zgodne z propozycją producentów modułów słonecznych. Ponadto nie istnieją żadne niezależne badania statystyczne, w których dokonano by rozróżnienia pomiędzy tymi technologiami. Jak się wydaje, po stronie popytu technologie stosowane są wymiennie. Wszystkie technologie wykorzystywane są ostatecznie w jednym celu, którym jest przetworzenie energii słonecznej w energię elektryczną.

- (124) Komisja nie ma powodu, aby sądzić, iż moduły słoneczne produkowane w oparciu o różne technologie powinny być przypisane do różnych właściwych rynków produktów. Komisja nie dostrzeża również przesłanek wskazujących na fakt, iż ceny modułów słonecznych wyprodukowanych w oparciu o różne technologie znacznie się od siebie różnią, jeżeli uwzględnia się w tym kontekście różnice dotyczące mocy energetycznej. Ponadto moduły wyprodukowane w różny sposób mogą być bez większych problemów stosowane zamiennie w systemach energii słonecznej⁽⁴⁴⁾. W związku z tym właściwy rynek produktów nie jest mniejszy niż rynek ogólny, obejmujący wszystkie rodzaje modułów słonecznych.
- (125) Ponadto jest oczywiste, że moduły słoneczne nie mogą być stosowane zamiennie z innymi produktami. Stanowią one najważniejszy element systemów energii słonecznej i nie mogą być zastąpione w tego rodzaju systemach przez inne produkty. Zatem nic nie wskazuje na fakt, iż właściwy rynek produktów mógłby mieć szerszy zakres niż rynek modułów słonecznych.
- (126) Powyższa definicja właściwego rynku produktów jest zgodna z decyzjami w sprawie połączeń przedsiębiorstw⁽⁴⁵⁾ odnoszącymi się do tej samej branży.

⁽⁴⁰⁾ „Capacity and market potential for grid-connected systems by 2010”, EPIA, Frankfurt, grudzień 2005 r.

⁽⁴¹⁾ Decyzja Komisji z dnia 26 kwietnia 2006 r. w sprawie N 17/06 – Pomoc dla First Solar (MSF 2002) (Dz.U. C 259 z 26.4.2006, s. 13).

⁽⁴²⁾ Zob. punkt 9 i 10 decyzji Komisji z dnia 19 lipca 2006 r. w sprawie nr 335/06 – Pomoc dla CSG Solar (Dz.U. C 232 z 27.9.2006, s. 2).

⁽⁴³⁾ Sprawa dotycząca pomocy państwa N 17/06 First Solar (MSF 2002) (Dz.U. C 259 z 26.4.2006, s. 13); sprawa dotycząca pomocy państwa N 409/06 HighSi GmbH (MSF 2002) (Dz.U. C 77 z 5.4.2007, s. 4); sprawa dotycząca pomocy państwa N 863/06 Avancis (MSF 2002) (Dz.U. C 227 z 27.9.2007, s. 1); sprawa dotycząca pomocy państwa N 545/08 Masdar (Dz.U. C 9 z 14.1.2009, s. 8); sprawa dotycząca pomocy państwa N 453/08 Sunfilm (Dz.U. C 106 z 8.5.2009, s. 7); sprawa dotycząca pomocy państwa N 538/08 ersol Thin Film (Dz.U. C 63 z 18.3.2009, s. 16).

⁽⁴⁴⁾ Decyzja Komisji w sprawie N 409/06 – Pomoc dla HighSi GmbH (MSF 2002) (Dz.U. C 77 z 5.4.2007, s. 4).

⁽⁴⁵⁾ Decyzja Komisji z dnia 27 marca 2001 r. w sprawie COMP/M.2367 - Siemens/E.ON/Shell/SSG, oraz decyzja z dnia 18 kwietnia 2001 r. w sprawie COMP/M.2712 – Electrabel/Totalfinallef/Photovoltaech.

(127) W świetle przedstawionych powyżej faktów Komisja, na potrzeby niniejszej decyzji w sprawie przyznania pomocy, uznaje rynek modułów słonecznych za właściwy rynek produktów.

6.4.3.3. Właściwy rynek geograficzny

(128) Sovello twierdzi, że najważniejszymi rynkami zbytu dla produktów Sovello w perspektywie średnio- i długookresowej są Niemcy oraz rynki europejskie. Fakt, iż przedsiębiorstwo prowadzi działalność głównie na terenie Niemiec, nie jest jednak najważniejszy w kontekście definicji właściwego rynku geograficznego dla modułów słonecznych.

(129) Zdaniem władz niemieckich właściwym rynkiem geograficznym dla ogniw słonecznych jest rynek światowy. Władze niemieckie twierdzą, że ogniwa słoneczne są sprzedawane przez producentów europejskich i spoza Europy, nie istnieją jakiegokolwiek bariery w handlu, a ponadto, że koszty transportu są stosunkowo niskie w porównaniu z kosztami produkcji, a poziom cen wyrównany. Władze niemieckie wyjaśniają również, że wszędzie na świecie obowiązują te same wymogi techniczne. Największymi producentami i użytkownikami technologii fotowoltaicznej są Japonia, Europa i Stany Zjednoczone.

(130) Komisja podziela opinię, iż rynek ogniw słonecznych jest w istocie rynkiem światowym, ponieważ producenci zajmujący się wytwarzaniem i sprzedają ogniw słonecznych prowadzą działalność na całym świecie. Z różnych niezależnych⁽⁴⁶⁾ badań⁽⁴⁷⁾ dotyczących sektora produktów fotowoltaicznych wynika, iż moduły słoneczne są produkowane obecnie głównie w Japonii i w Niemczech, za którymi plasują się Stany Zjednoczone i Chiny. Ponadto duże ilości modułów słonecznych produkowanych w Japonii są przywożone do Europy (większość trafia do Niemiec). Koszty transportu w porównaniu z kosztami produkcji są stosunkowo niskie. Poza tym, jak wynika z badań, nie istnieją jakiegokolwiek bariery w handlu. Dość wyraźnie widać, że rynek modułów słonecznych obejmuje cały rynek światowy, ponieważ produkty te są sprzedawane na całym świecie. Oprócz powyższych stwierdzeń badania nie zawierają

żadnych szczególnych informacji dotyczących rynku modułów słonecznych na poziomie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. To natomiast oznacza, że właściwy rynek geograficzny jest tożsamy z rynkiem światowym. Ponadto we wcześniejszych decyzjach w sprawie kontroli koncentracji⁽⁴⁸⁾ oraz we wcześniejszych decyzjach w sprawie przyznania pomocy przyjmowano⁽⁴⁹⁾ – nawet jeżeli jasno sformułowana definicja rynku nie była sama w sobie niezbędna – że rynek modułów słonecznych jest niemal na pewno tożsamy z rynkiem światowym.

(131) Z uwagi na powyższe Komisja – na potrzeby niniejszej decyzji w sprawie przyznania pomocy – uznaje rynek modułów słonecznych za rynek światowy.

6.4.3.4. Punkt 24 lit. a) MSF 2002: Udział w rynku

(132) Zgodnie z pkt 24 lit. a) MSF 2002 projekt podlegający indywidualnemu zgłoszeniu nie kwalifikuje się do objęcia pomocą inwestycyjną, jeżeli udział beneficjenta pomocy w sprzedaży danego produktu na rynku przed rozpoczęciem inwestycji wynosił 25 % albo po jej realizacji będzie wynosił powyżej 25 %.

(133) W celu sprawdzenia zgodności projektu z przepisami pkt 24 lit. a) MSF 2002 należy dokonać analizy udziału beneficjenta pomocy na poziomie grupy w rynku przed rozpoczęciem inwestycji i po jej zrealizowaniu. Z uwagi na fakt, że inwestycje Sovello rozpoczęły się w 2006 r., a osiągnięcie pełnej mocy produkcyjnej zaplanowano na 2009 r., Komisja poddała analizie udziały Sovello w rynku modułów słonecznych w latach 2005–2010.

(134) Władze niemieckie w momencie zgłoszenia pomocy przedstawiły szereg niezależnych badań⁽⁵⁰⁾ zawierających prognozy dotyczące rozwoju popytu w sektorze fotowoltaicznym. Ponadto Niemcy przekazały również pewne informacje dotyczące przewidywanej wielkości produkcji modułów słonecznych wytwarzanych przez beneficjenta pomocy. Komisja w swoich obliczeniach korzystała z badania przygotowanego przez LBBW. Dokument ten zawiera informacje dotyczące utworzonych zdolności produkcyjnych, popytu oraz cen szacunkowych⁽⁵¹⁾.

⁽⁴⁶⁾ Badania uznaje się za niezależne, ponieważ ani ich realizacja nie została zlecona przez beneficjenta pomocy, ani też nie zostały one przeprowadzone wyłącznie na potrzeby niniejszej oceny.

⁽⁴⁷⁾ „Capacity and market potential for grid-connected systems by 2010”, EPIA, Frankfurt, grudzień 2005 r.; „Branchenanalyse Photovoltaik 2006”, Landesbank Baden-Württemberg, Stuttgart, 21 marca 2006 r.; „Sun Screen II”, CLSA, lipiec 2005 r.; „PV status report 2006”, Komisja Europejska/Wspólne Centrum Badań oraz Instytut Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju, sierpień 2006 r.; „Solar generation”, Greenpeace i EPIA, wrzesień 2006 r.; Photovoltaik-Marktmodell – Version 2.1, Landesbank Baden-Württemberg (LBBW), 22 sierpnia 2007 r. Władze niemieckie przedstawiły powyższe dokumenty wraz ze zgłoszeniem.

⁽⁴⁸⁾ Decyzja Komisji z dnia 27 marca 2001 r. w sprawie COMP/M.2367 – Siemens/E.ON/Shell/SSG, oraz decyzja z dnia 18 kwietnia 2001 r. w sprawie COMP/M.2712 – Electrabel/Totalfinalelf/Photovoltaech.

⁽⁴⁹⁾ Sprawy dotyczące pomocy państwa: N 17/06 First Solar (MSF 2002) (Dz.U. C 259 z 26.4.2006, s. 13); N 409/06 HighSi GmbH (MSF 2002) (Dz.U. C 77 z 5.4.2007, s. 4); N 863/06 Avancis (MSF 2002) (Dz.U. C 227 z 27.9.2007, s. 1); N 850/06 Q-Cells (Dz.U. C 270 z 13.11.2007, s. 5); N 199/08 Intico Solar (Dz.U. C 195 z 1.8.2008, s. 2); N 545/08 Masdar (Dz.U. C 9 z 14.1.2009, s. 8); N 453/08 Sunfilm (Dz.U. C 106 z 8.5.2009, s. 7); N 538/08 ersol Thin Film (Dz.U. C 63 z 18.3.2009, s. 16).

⁽⁵⁰⁾ Zob. przypis 47.

⁽⁵¹⁾ Zdaniem Komisji informacje dotyczące pożądanej mocy (systemów energii słonecznej) mogą być przydatne w kontekście określenia wielkości rynku modułów słonecznych.

- (135) Ponieważ żaden z trzech partnerów spółki joint-venture: Evergreen, Q-Cells ani REC nie posiadał w momencie zgłoszenia pomocy lub po jej zgłoszeniu więcej niż 50 % udziałów w Sovello, Komisja przy badaniu zgodności pomocy z pkt 24 lit. a) MSF 2002 nie uwzględniłaby udziałów tych podmiotów w spółce⁽⁵²⁾.
- (136) Evergreen wprowadza na rynek i sprzedaje wszystkie moduły wyprodukowane przez Sovello, jednak umowa o dystrybucji jest zgodna z zasadą pełnej konkurencji. Jednocześnie nie można wykluczyć, że z uwagi na swoje udziały w spółce joint-venture Evergreen może mieć pewien wpływ na strategię marketingową Sovello. W celu uwzględnienia najmniej korzystnego przypadku Komisja obliczyła zatem wysokość wspólnych udziałów w rynku Evergreen i Sovello, nie zajmując jednak ostatecznego stanowiska w przedmiotowej kwestii⁽⁵³⁾.
- (137) Na tej podstawie Komisja stwierdziła, że wspólna wartość udziałów w rynku Sovello i Evergreen (zarówno pod względem ilości, jak i wartości) kształtuje się w okresie 2005–2010 na poziomie niższym niż 5 %.
- (138) Z powyższych danych liczbowych wynika, że udział beneficjenta pomocy w rynku przed inwestycją i po jej zakończeniu nie przekroczył wartości 25 % całości rynku modułów słonecznych. W związku z powyższym Komisja uważa, że zgłoszony środek pomocy jest zgodny z pkt 24 lit. a) MSF 2002.

6.4.3.5. Punkt 24 lit. b) MSF 2002: Zdolność produkcyjna

- (139) Komisja zbadała także, czy projekt inwestycyjny jest zgodny z pkt 24 lit. b) MSF 2002. W tym celu Komisja bada, czy średni roczny wskaźnik wzrostu widocznej konsumpcji danego produktu w ciągu ostatnich pięciu lat jest wyższy od średniego rocznego wskaźnika wzrostu PKB w Europejskim Obszarze Gospodarczym (co wskazywałoby na fakt, iż sytuacja na rynku ulega pogorszeniu z przyczyn innych niż uwarunkowania strukturalne).
- (140) Z uwagi na fakt, że środek został zgłoszony w roku 2006, posłużono się danymi liczbowymi za lata 2000–2005. Dane dotyczące przedmiotowej kwestii przekazane przez władze niemieckie w zgłoszeniu zostały sprawdzone przez Komisję na podstawie dostarczonych badań oraz dostępnych publicznie informacji, pochodzących z pewnych źródeł⁽⁵⁴⁾. W żadnym ze

źródeł średni roczny wzrost zapotrzebowania na moduły słoneczne w okresie 2000–2005 w Europejskim Obszarze Gospodarczym nie był niższy niż 49 % (ilość) lub 42 % (wartość).

- (141) Wskaźnik średniego rocznego wzrostu PKB w Europejskim Obszarze Gospodarczym kształtował się w okresie 2000–2005 na poziomie 1,76 % (ilość), względnie 3,72 % (wartość). W ostatnich pięciu latach, w odniesieniu do których dostępne są dane liczbowe, średni roczny wskaźnik wzrostu widocznej konsumpcji był zatem w przypadku modułów słonecznych wyraźnie wyższy niż wskaźnik wzrostu PKB.
- (142) Przy ocenie poziomu widocznej konsumpcji w Europejskim Obszarze Gospodarczym Komisja wzięła pod uwagę cały sektor fotowoltaiczny, ponieważ dane dotyczące rynku modułów słonecznych na poziomie Europejskiego Obszaru Gospodarczego są niezwykle trudno dostępne. Wynika to w dużej mierze z faktu, iż rynek modułów słonecznych jest uznawany za rynek światowy. Rynek produktów fotowoltaicznych można uznać za adekwatny substytut rynku modułów słonecznych, ponieważ moduły słoneczne pełnią funkcję produktu pośredniego na rynku produktów fotowoltaicznych, a stopień rozwoju rynku produktów pośrednich jest zazwyczaj bardzo zbliżony do stopnia rozwoju rynku produktów końcowych, bądź też rynku ogólnego (do rynku produktów fotowoltaicznych zalicza się zwykle płytki, ogniwa i systemy słoneczne). Ponadto rynek produktów fotowoltaicznych rozwija się w takim tempie, iż nawet w przypadku gdyby rzeczywista dynamika wzrostu na rynku modułów słonecznych w Europejskim Obszarze Gospodarczym różniła się nieco od przytoczonych powyżej danych, to nie należy sądzić, by była ona niższa niż 1,76 %.

- (143) W świetle przytoczonych powyżej danych liczbowych Komisja uznaje zatem, iż zgłoszony środek pomocy jest zgodny z pkt 24 lit. b) MSF 2002.

6.5. Wniosek

- (144) Na podstawie powyższej oceny Komisja stwierdza, że zgłoszony środek pomocy jest zgodny z wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r., a także z niemiecką krajową mapą pomocy regionalnej na lata 2004–2006 oraz MSF 2002,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Planowana przez władze niemieckie maksymalna intensywność pomocy regionalnej na poziomie 23,8224 % ekwiwalentu dotacji brutto (EDB) poniesionych kosztów kwalifikowalnych w wysokości 114 882 310 EUR (wartość bieżąca) oraz odpowiednia wysokość pomocy regionalnej na poziomie 27 367 723 EUR (wartość bieżąca) na rzecz Sovello AG są zgodne ze wspólnym rynkiem, jeżeli Komisja w swojej decyzji zatwierdzi współfinansowanie ze środków EFRR (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) w wysokości co najmniej 25 % wydatków publicznych poniesionych w związku z projektem.

⁽⁵²⁾ Taką samą opinię wyraziła Komisja w decyzji w sprawie dotyczącej pomocy państwa N 850/06 (Q-Cells).

⁽⁵³⁾ W swoim sprawozdaniu rocznym za rok 2008 firma Evergreen ogłosiła, że Sovello od roku 2009 będzie w coraz większym stopniu niezależne w wykorzystywaniu produktów w celach handlowych.

⁽⁵⁴⁾ Strona internetowa Energy Agency Photovoltaics Power Systems Programme (IEA PVPS): www.iea-pvps.org

2. Jeżeli Komisja w swojej decyzji nie zatwierdzi współfinansowania ze środków EFRR w wysokości co najmniej 25 % wydatków publicznych poniesionych w związku z projektem, wówczas planowana przez władze niemieckie maksymalna intensywność pomocy regionalnej na poziomie 22,46 % EDB poniesionych kosztów kwalifikowalnych w wysokości 114 882 310 EUR (wartość bieżąca) oraz odpowiednia wysokość pomocy regionalnej na poziomie 25 802 567 EUR (wartość bieżąca) na rzecz Sovello AG są zgodne ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

1. Jeżeli Komisja w swojej decyzji zatwierdzi współfinansowanie ze środków EFRR w wysokości co najmniej 25 % wydatków publicznych poniesionych w związku z projektem, wówczas pomoc na rzecz Sovello2 może zostać zrealizowana (łącznie z premią za spójność) w maksymalnej wysokości 23,8224 % EDB poniesionych kosztów kwalifikowalnych, co odpowiada kwocie pomocy w wysokości 27 367 723 EUR (wartość bieżąca).

2. Jeżeli Komisja nie zatwierdzi w swojej decyzji współfinansowania ze środków EFRR w wysokości co najmniej 25 % wydatków publicznych poniesionych w związku z projektem, wówczas pomoc na rzecz Sovello2 może zostać zrealizowana (bez premii za spójność) w maksymalnej wysokości 22,46 % EDB poniesionych kosztów kwalifikowalnych, co odpowiada kwocie pomocy w wysokości 25 802 567 EUR (wartość bieżąca).

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Federalnej Niemiec.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 czerwca 2009 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji